BOJOVNÍK

SLOVENSKÝ ZVÄZ PROTIFAŠISTICKÝCH BOJOVNÍKOV

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

24

Ročník LXIV 28. 11. 2019 Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

DNES V ČÍSLE

str. 2
V čom USA zaostávajú?

str. 4
Tajomstvo kyjevského Majdanu

str. 9
Čo viete o... nemeckých reparáciách?

Načo sú vojny? Treba sa snažiť o mier!

Pocta, položiť veniec na pamiatku padlých v 1. sv. vojne sa ako prvým dostala vojnovým veteránom (sprava): Jánovi Chudíkovi, Anne Bergerovej, Júliusovi Molitorisovi (zakrytý), Karolovi Kunovi, Branislavovi Tvarožekovi a Samuelovi Baranovi.

Dňa 11. 11. 2019 sa konali spomienky na vojnové hrôzy 1. sv. vojny, ktorej koniec 11. 11. 1918 bol vyhlásený za Deň vojnových veteránov.

Na vojnovom cintoríne v Kopčanoch si ho s prezidentkou SR Zuzanou Čaputovou pripomenuli aj vojnoví veteráni 2. odboja (protifašistického) a s nimi ďalší občania združení v Slovenskom zväze protifašistických bojovníkov. Veniec k tunajšiemu krížu položil aj predseda parlamentného výboru pre obranu a bezpečnosť Anton Hrnko, predstavitelia Ministerstva obrany SR, veľvyslanectiev akreditovaných v SR a ďalšie osobnosti.

Zuzana Čaputová v príhovore uviedla, že „Deň vojnových veteránov má v mnohom podobnú históriu, ako samotný pamätný deň“. „Ide o časy jeho založenia, zabudnutia a znovuzjavenia.“ A vyznala sa, že „ukončenie 1. svetovej vojny a pripomienka vojnových veteránov je pre mňa o to intenzívnejšia, že aj môj pradedo bojoval vo Veľkej vojne a v roku 1918 podľahol následkom ťažkých zranení, ktoré utŕžil v bojoch na talianskom

(Pokračovanie na str. 3)

Prijme prezidentka SR protifašistických vojnových veteránov?

Dňa 13. novembra sa konalo 4. zasadnutie Predsedníctva Ústrednej rady SZPB po jeho XVII. zjazde.

Vyhodnotilo zjazd a diskusné príspevky, ktoré na ňom zazneli. Zároveň schválilo obsah zborníka č. 3, ktorý sa venuje tejto otázke. Predsedníctvo ďalej vyhodnotilo priebeh ústredných osláv 75. výročia SNP a 75. výročia Karpatsko-duklianskej operácie, vrátane udelenia vyznamenaní za túto prácu. Medzi ocenenými boli aktívni členovia SZPB, pracovníci Ozbrojených síl SR, Ministerstva kultúry SR a Úradu vlády SR.

Mimoriadna pozornosť bola venovaná prerokúvaniu a schvaľovaniu Plánu hlavných úloh a plánov práce Predsedníctva a ÚR SZPB na rok 2020, plánu spoločných aktivít ÚR SZPB a MO SR v roku 2020, Správe o plnení rozpočtu SZPB za prvých desať mesiacov 2019 a schváleniu predbežného rozpočtu na rok 2020.

Predsedníctvo schvaľovalo obnovované dokumenty: Smernicu o udeľovaní vyznamenaní a ocenení SZPB, Dodatok k smernici o hospodárení SZPB, Rokovací poriadok SZPB a Organizačný poriadok SZPB. Zrušilo platnosť uznesenia č. 5 zo dňa

(Pokračovanie na str. 5)

121 štátov je proti velebeniu nacizmu

Spojené štáty a Ukrajina sa postavili proti návrhu rezolúcie na boj s velebením nacizmu, ktorý na návrh Ruska väčšinou hlasov prijal Tretí výbor VZ OSN pre sociálne a humanitárne otázky.

Rezolúcia s názvom „Boj s glorifikáciou nacizmu, neonacizmom a ďalšími praktikami, ktoré napomáhajú eskalácii súčasných foriem rasizmu, rasovej diskriminácie, xenofóbie a s nimi spojenej neznášanlivosti“ bola podporená 121 štátmi, pričom dva – USA a Ukrajina – boli proti. Zdržalo sa 55 štátov, vrátane členov EÚ.

Dokument odporúča členským štátom prijať adekvátne konkrétne opatrenia, „vrátane v zákonodarnej oblasti a v oblasti vzdelávania, v súlade s ich medzinárodnými záväzkami v oblasti ľudských práv, s tým, aby bolo odvrátené prehodnocovanie výsledkov druhej svetovej vojny a odmietanie zločinov proti ľudskosti a vojnových zločinov, spáchaných v druhej svetovej vojne“.

Autori dokumentu razantne odmietajú incidenty, spojené s velebením a propagáciou nacizmu, a nástojčivo žiadajú členské štáty, aby zlikvidovali všetky formy rasovej diskriminácie všetkými dostupnými prostriedkami, vrátane zákonodarných, ak si to povinnosti vyžadujú.

Prečo USA a Ukrajina nechcú bojovať s velebením fašizmu?

Ruský senátor Alexej Puškov pre noviny Vzgljad uviedol, že „pre Ukrajinu by to znamenalo prehodnotenie ideologickej základne súčasného ukrajinského štátu“.

„Po prvé, vysvetľuje to snahu USA a Ukrajiny byť

(Pokračovanie na str. 4)

Naša anketa

Aj tohto roku sa bude vo VZ OSN hlasovať o rezolúcii spojenej s bojom proti fašizmu, nacizmu a ich novodobým odrodám. Slovenská republika v ostatných rokoch nepodporila ani jednu takúto rezolúciu. Ba za vlády Ivety Radičovej sa dokonca postavila proti jej prijatiu. Ako sa má slovenská diplomacia zachovať teraz?

Ján Eštok, tajomník OblV SZPB, Prešov: – NR SR, vedená vôľou vyjadriť úctu osobám, ktoré s nasadením vlastného života, osobnej slobody vystupovali v protifašistickom a protinacistickom odboji, v SNP, partizánskom hnutí, v zahraničnom odboji a ktoré sa stali obeťami fašizmu a nacizmu, perzekúcie, väznenia a núteného výkonu vojnových prác, sa uzniesla na tomto zákone: Zákon č. 487/2013 Z. z., pozn.: Čiastka 08/2013. Platnosť od 28. 12. 2013, účinnosť od 1. 2. 2014.
A teda ak SR svojim zákonom jasne vyjadrí svoj postoj k problematike boja proti fašizmu, ako demokratickú vôľu svojich občanov, nedáva potom zmysel hlasovať v rozpore s touto skutočnosťou, aj keď sa jedná o nezáväzné stanovisko na pôde VZ OSN.

Milena Vachová, členka OblV SZPB, B. Bystrica: – Som prekvapená, že vláda doteraz nepodporila takúto rezolúciu. Myslím si, že by vláda SR mala rezolúciu boja proti fašizmu, nacizmu a ich novodobým odrodám, rozhodne podporiť.

Slavomír Fijalka, predseda HDK pri OblV SZPB, Nitra: – Slovenská republika by sa mala jednoznačne pripojiť ku krajinám, ktoré hlasovali a budú hlasovať za jej prijatie. To by však náš minister zahraničných vecí nesmel robiť poslušného prisluhovača záujmom USA a spol., ktoré sú proti jej prijatiu. Potom sa nedivme, že boj proti fašizmu, nacizmu a ich novodobým formám, je u nás iba formálny a je iba populistickou témou takmer všetkých politických strán v ich predvolebných sľuboch.

Nakoniec skončíme tak, ako v pobaltských krajinách bývalého Sovietskeho zväzu a na Ukrajine. U nás sa zatiaľ „iba“ poškodzujú pamätníky venované tým, ktorí položili svoje životy v boji proti fašizmu a nacizmu. Tam sa už odstraňujú a sú nahradzované pamätníkmi s menami a podobizňami vrahov z radov banderovcov a SS.

Michal Kuchár, tajomník OblV SZPB, Spišská Nová Ves: – Jednoznačne súhlasím s prijatím tejto rezolúcie.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Spoznáte alkoholika?

Všeobecne sa má za to, že alkoholici majú červený nos. Medici však pomenúvajú aj iné príznaky.

Po prvé, alkoholik má neustále napäté svaly na čele. Jeho tvár tak dostáva chmúrny výzor.

Po druhé, pod očami sa mu robia váčky. Spôsobuje to porucha práce obličiek.

Po tretie, negatívny vplyv na nervový systém sa prejaví trasom rúk, alkoholik má aj neistú chôdzu.

Po štvrté, nos alkoholikom naozaj červenie. Presnejšie povedané, na ňom i na lícach majú viditeľné drobné cievky.

Podľa life.ru

Na zamyslenie: *Ľudia by mali politikov hodnotiť podľa toho, čo urobili a nie podľa toho, čo slubujú.* **Anton Hrnko**

ISSN 03223-2018

9770323201002 24

Tri nesplnené sľuby Zelenského

Ukrajinský prezident Vladimír Zelenský sa dopustil troch chýb, keďže nesplnil predvolebné sľuby, vyhlásil v televízii News One predstaviteľ platformy „Národná stratégia rozvoja" Dmitrij Spivak.

Hlava štátu nezačal zatvárať korupčníkov, neuviedol do života princíp „zákon platí pre všetkých rovnako" a nedosiahol návrat občanov z emigrácie.

Spivak sa nazdáva, že tieto chyby spôsobia, že čoskoro bude rozpustený parlament a z krajiny bude vyhnaná vláda. „Moja predpoveď je takáto: táto vláda bude vyhnaná zo štátu vo februári! A už v lete bude rozohnaný tento parlament," povedal politik, ktorý už predpovedal, že predčasné voľby sa na Ukrajine budú konať na budúcu jeseň, resp. na jar 2021.

– r –

Expert predpovedá „hanebnú porážku" USA v Sýrii

USA čaká hanebná vojenská porážka, ak sa Washington nerozhodne dobrovoľne opustiť Sýriu, píše vo „Vojensko-priemyselnom kuriérovi" námestník prezidenta Ruskej akadémie raketových a delostreleckých vied doktor vojenských vied Konstantin Sivkov.

„Odchod Američanov zo Sýrie je nevyhnutný. Môže byť dobrovoľný s minimálnymi reputačnými, materiálnymi a ľudskými stratami alebo sa uskutoční pod tlakom nepravidelných formácií bojovníkov. V tomto prípade sa to bude vnímať ako hanebná porážka so značnými stratami na osobách, technike a zdrojoch," poznamenal Sivkov.

Expert vysvetlil, že americké pozície na území SAR nie sú chránené prostriedkami PVO, preto sú zraniteľné od bezpilotných lietajúcich aparátov (BLA) bojovníkov. Budú proti nim nasadené aj reaktívne rakety (RR), trasy presunov amerických vojsk sa budú mínovať.

„Američanom zostane len jeden reálny spôsob boja s takýmto ohrozením – ničenie odpaľovacích skupín BLA a RR ešte predtým, ako tie na nich udrú. Lenže zabezpečiť v reálnom čase kontrolu priestoru 40 – 50 km od základne jej silami je veľmi ťažké," dodal.

Na záver ruský expert uviedol, že americkým základniam v Sýrii zatiaľ nebola spôsobená škoda, nakoľko „si ešte nikto nepostavil úlohu na ne útočiť," avšak po prijatí takéhoto rozhodnutia „začnú straty USA rýchlo rásť".

Podľa ria.ru, 13. 11. 2019

V Afganistane vyhlásili víťazstvo nad IŠ

Poverený funkciou ministra vnútra Afganistanu Massoud Andarabi vyhlásil, že teroristické zoskupenie Islamský štát bolo v jeho krajine porazené.

Andarabi oznámil porážku teroristov počas ceremoniálu vo východoafganskej provincii Nangarhar, kde inštaloval nového náčelníka polície. Televízia 1TV uviedla, že práve tam sa v roku 2014 po prvýkrát objavili bojovníci IŠ a založili si tu svoj oporný bod. Oznam o založení svojej jednotky v Afganistane oznámil IŠ do sveta v januári 2015.

Andarabi tiež oznámil, že drobné bunky IŠ pokračujú vo vzdávaní sa afganským vládnym vojskám a tí teroristi, ktorí sa snažia premiestniť do iných provincií, budú vraj zlikvidovaní bezpečnostnými silami.

Podľa ria.ru, 10. 11. 2019

Chmelár súhlasí s vyhlásením Macrona k NATO: Európu treba oslobodiť od USA

Predstaviteľ politického hnutia Socialisti.sk Eduard Chmelár sa vyjadril k slovám francúzskeho prezidenta Emmanuela Macrona, že „Severoatlantická aliancia sa nachádza v stave mozgovej smrti".

Chmelár v príspevku priznáva, že pre neho osobne, ale aj pre jeho hnutie, je zadosťučinením, že už aj francúzsky prezident Emmanuel Macron pochopil, v akom stave je NATO a že EÚ musí posilniť svoju obranu, znížiť závislosť na USA a že treba obnoviť strategický dialóg s Ruskom.

„Nič na tom nemení ani fakt, že v Bruseli a Berlíne prijali jeho stanovisko so zdesením. Veľké myšlienky a epochálne vízie sa presadzujú ťažko a musí na ne dozrieť čas, ale trend je úplne jednoznačný: **Európu treba oslobodiť od USA a postaviť filozofiu jej obrany na moderných základoch, ktoré sa nebudú sústrediť na vývoz vojen, ale na politickú, ekonomickú a environmentálnu stabilizáciu blízkeho zahraničia. Len tak budeme viac bezpeční,"** upozorňuje Chmelár.

HSP z 8. 11. 2019 (výňatok)

O ruských tankoch pri Krakove a Varšave

Ak sa budú západné štáty znevažujúco správať voči Ukrajine, tá sa začne zbližovať s Ruskom, vyhlásil ukrajinský podnikateľ Igor Kolomojský.

„Ruské tanky budú stáť vedľa Krakova a Varšavy, a vy v NATO, si pokakáte nohavice a budete si kupovať pampersy," povedal novinám The New York Times.

Obnovenie vzťahov s Ruskom je podľa neho nevyhnutné pre hospodársky rozvoj Ukrajiny. Zároveň spochybnil možnosť pripojenia Ukrajiny k EÚ a NATO, poznamenajúc, že Ukrajina je využívaná na „vojnu proti Rusku".

– r –

V čom USA zaostávajú za Rusmi?

Podľa Breaking Defence americkí vojaci vraj vyhlásili, že v prípade vojenského konfliktu s Ruskom alebo Čínou nie sú schopní vyrovnať sa a eliminovať ich schopnosti rádioelektronického boja (REB).

V texte sa tiež uvádza dôvod zaostávania. Je ním vraj pomalšie zdokonaľovanie metód REB. A ako príklad istý dôstojník uviedol, že americkí vojaci počas cvičení nevypínajú svoje mobilné telefóny, čím dávajú potenciálnym protivníkom najavo, kde sa momentálne nachádzajú.

Američania tiež zabúdajú vopred si pripraviť náhradné spojovacie kanály na prípad, že ich hlavná sieť bude rušená, resp. vypnutá. „Ak by ste sa ma opýtali, či sme pripravení fungovať v celej šírke elektromagnetického spektra, odpovedal by som, že nie," vyhlásil americký dôstojník.

– r –

Čo píšu iní

17. november 1939 v tieni 17. novembra 1989

Čím dlhší čas uplynie od určitých historických udalostí, tým je ich obraz skreslenejší – spravidla zámerne zveličovaný, ale niekedy aj cieľavedome vymazávaný z dejín.

Tak sa 17. november 1939 ocitol v tieni 17. novembra 1989, hoci v skutočnosti v ten deň Socialistický zväz mládeže (SZM) zorganizoval oficiálny sprievod v rámci 50. výročia 17. novembra 1939, keď ríšsky protektor uzavrel české vysoké školy. Nacisti vtedy okamžite zastrelili deväť študentských aktivistov a následne 1 200 vysokoškolákov deportovali do koncentračného tábora. O možnosť študovať prišlo 15 172 mladých ľudí, bez práce ostalo 513 profesorov, 475 docentov a 345 ďalších pedagógov.

Ako pripomienka tragických udalostí, ku ktorým došlo vo vtedajšom Protektoráte Čechy a Morava, vyhlásili v Londýne v roku 1941 Medzinárodný deň študentstva, čo je jediný deň svetového významu, ktorý má český pôvod.

Pavoljanik.sk/periodika, 18. 11. 2019 (výňatok)

Auto bez „Hitlerovej" špz-tky

Nemecká agentúra DPA v piatok 15. novembra oznámila, že vyšší súd v meste Münster nepovolil právo majiteľovi osobného auta mať na ňom špz-tku odkazujúcu na nacistického vodcu Adolfa Hitlera a rok, keď sa ujal moci.

Značku mu však predtým povolilo zaregistrovať mesto Viersen, ktoré však neskôr svoje rozhodnutie zrušilo. Nasledoval súd v Düsseldorfe, ktorý tiež rozhodol v neprospech žiadateľa.

Išlo o štátnu poznávaciu značku HH 1933, ktorá tým vraj porušuje etické normy, keď zjavne odkazuje na nacistický pozdrav „Heil Hitler" a rok, kedy sa Adolf Hitler stal nemeckým kancelárom.

Podľa zahraničnej tlače 15. 11. 2019

Nečakaný nález v Hitlerovom „brlohu"

V tajnom stane Adolfa Hitlera „Vlčí brloh" našli pracovníci poľského vojenského múzea vo Varminsko-Mazurskom vojvodstve pozostatky záhrady, kde sa pestovala zelenina pre nacistického vodcu, uvádzajú Fox News.

Vedci našli aj dom záhradníka, pozostatky skleníka, podzemnú kotolňu a množstvo keramických a sklenených predmetov.

Vie sa o Hitlerovej obave, že bude otrávený a preto požadoval, aby aj tu vypestovanú zeleninu pred ním konzumovali ochutnávači.

Podľa Fox News, november 2019

V Poľsku sa našlo neznáme pohrebisko

Skupina expertov Inštitútu národnej pamäte (IPN) našla doposiaľ neznáme pohrebisko obetí nemeckého koncentračného tábora Treblinka-I, uviedol riaditeľ Hlavnej komisie pre vyšetrovanie zločinov proti národu, námestník generálneho prokurátora Poľska Andrzej Pozorski.

Pohrebisko sa našlo na území súčasného parkoviska, nachádzajúceho sa v lesnom komplexe, ktoré je blízko bývalého tábora Treblinka-I. Rozmer pohrebiska, v ktorom sú ľudské pozostatky, je 4,5 x 3,4 metra (v hĺbke len 10–15 cm od povrchu), uviedlo prokurátorove slová „Poľské radio". Medzi ostatkami sú nábojnice z dlhohlavňových i krátkohlavňových palných zbraní.

Podľa regnum.ru, 15. 11. 2019

Ak by dnes, ...vládli by nám fašisti

Liberáli veľmi často kritizujú starších ľudí a dôchodcov a najradšej by im zakázali zúčastniť sa volieb. Predseda strany Za ľudí Andrej Kiska však naopak naznačil kritiku smerom k mladým ľuďom. Tvrdí, že keby vo voľbách o Slovensku rozhodovali študenti stredných škôl, vládli by nám fašisti.

Predseda strany Za ľudí, Andrej Kiska sa na tlačovej konferencii pustil do študentov stredných škôl. Tí totiž v nedávnych simulovaných voľbách pred voľbami do európskeho parlamentu vo väčšine dali hlas Kotlebovej Ľudovej strane naše Slovensko.

„Asi všetci vieme výsledky virtuálneho hlasovania, ktoré prebehlo na stredných školách ohľadom volieb. Ak by dnes o budúcnosti našej krajiny mali rozhodovať študenti stredných škôl, vyzerá, že by nám vládli fašisti," povedal Kiska na tlačovej konferencii.

HSP, 13. 11. 2019

Londýn: Vence k pamätníku

Obyvatelia Londýna, miestne samosprávne úrady a spoločenské organizácie položili na pamiatku zosnulých vence k pamätníku padlých sovietskych občanov v 1. a 2. sv. vojne.

Ceremoniál sa konal v parku Géraldine Mery pri Imperial War Mu-

(Pokračovanie na str. 4)

Načo sú vojny? Treba sa snažiť o mier!

(Dokončenie zo str. 1)

fronte“. A po pár vetách dodala, že „sme tu, aby sme sa poďakovali každému príslušníkovi armády, ktorý pre našu vlasť riskoval to najcennejšie, čo mal“.

Na záver prezidentka vyhlásila, že „nikdy nesmieme zabudnúť na tých, ktorí sa pri službe vlasti dostali do vojnových konfliktov. A nikdy nesmieme zabudnúť na to, že musíme robiť všetko, čo je v našich silách, aby sme nedopustili vojnu so všetkými jej hrôzami.

Ak chceme, aby príslušníci armády odhodlane a obetavo slúžili svojej vlasti, musíme sa postarať o to najdôležitejšie. Aby svoje životy vystavovali riziku len v prípade, keď je to nevyhnutné pri obrane SR a v jej životnom záujme“.

Anton Hrnko mal vo vojne dvoch prastarých otcov. Neskôr mu aj ďalší príbuzní bojovali za vlasť. Otec v Malej vojne i v SNP, matkinmu bratovi odtrhlo hlavu pri Přerove. „Každá vojna nakoniec skončí mierovým rokovaním,“ vyhlásil a opýtal sa: „Na čo sú vojny! Treba sa snažiť o mier, snažiť sa o to, aby už vojnoví veteráni nemuseli existovať...“

Na záver bola rozkazom Ministra obrany SR udelená pamätná medaila k 25. výročiu vzniku OS SR poslednému žijúcemu partizánovi 2. čs. partizánskej brigády J. V. Stalina Samuelovi Baranovi. – vmi –

Hrste zeme zo „Spomienkovej cesty“

V utorok 19. 11. 2019 sa v Trebišove a Michalovciach konala za účasti primátorov a ďalších predstaviteľov mesta pietna spomienka spojená s kladením vencov k pamätníkom padlých sovietskych vojakov.

Ide o memoriálnu akciu „Spomienková cesta “, počas ktorej bude symbolicky odobratá hrsť zeme z celého radu hrobov sovietskych vojakov, ktorí padli počas oslobodenia Slovenska od fašizmu. Odobratú zem uložia do základov Hlavného chrámu Ozbrojených síl RF, ktorý bude postavený vo vojensko-vlasteneckom parku „Patriot“ v Moskovskej oblasti pri príležitosti najdôležitejšieho sviatku našich spoločných dejín – 75. výročia Veľkého víťazstva.

Spomienková cesta pokračovala v Košiciach, Svidníku, Brezne, Zvolene, Žiline, Štúrove a zavŕši sa 29. novembra na bratislavskom Slavíne.

Celkovo pri oslobodzovaní Slovenska padlo 63 518 sovietskych vojakov. – r –

Cena zamatu

Bolo až smiešno-trápne sledovať, ako sa tohtoročné 30. výročie politického a ekonomického prevratu z roku 1989 prezentovalo tým najprimitívnejším spôsobom – opäť a zase len propagandou.

Tajný a teda netransparentný „Ústredný výbor osláv“ (panoptikum VPN alebo kto vlastne?!) rozhodol o tom, kto môže a kto nemôže verejne prezentovať ružovými farbami Nežnú revolúciu a „svetlú“ minulosť, ktorá tu po nej nastala.

Všimli ste si, že k novembrovým udalostiam sa vyjadrovalo vo všetkých médiách na Slovensku tých istých 12 ľudí? Len dvanásť vyvolených apoštolov, iba 12 preverených! V ktorejsi televízii dokonca vyrobili celebritu k 30. výročiu Zamatovej revolúcie z chlapíka, ktorý sa 17. novembra 1989 narodil... Treba dodať, že ešte ráno, takže už mohol hodnotiť! Všetkých ostatných, ktorí vtedy zapĺňali námestia s vierou v lepšie zajtrajšky, no i všetkých ešte nežijúcich obyvateľov ČSSR zahrnuli do percentuálnych výsledkov drahých prieskumných agentúr. Tie sú dôkazom utápania sa v čiernom bahne nesplnených sľubov a túžob...

Štefan Nižňanský

v Extraplus.sk, 15. 11. 2019 (výňatok)

Námestie Nežnej revolúcie už pokrstili

Stalo sa to v sobotu 16. 11. 2019 a krstil ho primátor Matúš Valo a revolucionári Novembra ’89.

„Pomenovanie tohto priestoru nie je prejavom namiereným proti SNP. Naopak, týmto najvýznamnejším udalostiam našich novodobých dejín sme zabezpečili dôstojné a rovnocenné miesto vedľa seba v centre Bratislavy,“ povedal primátor.

My sa však pýtame, prečo sa idea Novembra ’89 vždy šíri na úkor SNP? Najskôr nám novembroví revolucionári zlikvidovali po celej krajine siene bojových tradícií, pred pár rokmi nás začali znevažovať v novinách a aby toho nebolo málo, bolo treba odseknúť aj z jeho symbolu – z Námestia SNP.

Čo máte ešte v zámysle „odštrngať si“? – vmi –

V Kremničke s novou inšpiráciou

Pri príležitosti Dňa vojnových veteránov sa pietna spomienka konala 11. novembra aj pri zrekonštruovanom Pamätníku obetiam fašizmu v Kremničke.

„Inšpirovali sme sa francúzskou myšlienkou spojiť Deň vojnových veteránov s obeťami, ktoré padli v 2. sv. vojne a ďalšími ľuďmi, ktorí nezmyselne zahynuli v Kremničke, na tomto najväčšom popravisku na Slovensku v 2. sv. vojne,“ konštatoval banskobystrický primátor Ján Nosko. Vyzdvihol, že na pietny akt prišli okrem veľvyslancov viacerých krajín, významných hostí a členov SZPB aj mladí ľudia.

Kremnička sa stala miestom, kde na Slovensku rukami fašistov zomrelo najviac ľudí – takmer 750 a medzi nimi vyše 200 žien a asi 60 detí.

Podľa pravda.sk

Rusko odtajnilo dokumenty o SNP

1. čs. armáda na Slovensku a ľud boli nadšení víťazstvami Červenej armády v 2. svetovej vojne a mysleli si, že k porážke nemeckého nacizmu prispela viac než všetky ostatné krajiny protihitlerovskej koalície dohromady. Vyplýva to z dokumentov, ktoré 18. 11. 2019 zverejnilo Ministerstvo obrany RF na stránke, venovanej 75. výročiu SNP.

Je na nej zverejnený aj výrok gen. Rudolfa Viesta, že Červená armáda ukázala celému svetu príklad vytrvalosti a statočnosti a cťou pre vojakov Československej republiky nazval možnosť bojovať „bok po boku slávnych vojakov Červenej armády za oslobodenie našej vlasti“.

Viac k tomu prinesieme v budúcom čísle. Pre tých, ktorí vedia čítať v ruštine, nám veľvyslanectvo RF v SR poskytlo tieto linky:

http://slovakiya75.mil.ru/,

https://www.facebook.com/ambasadarus/posts/1283157408538918,

https://tass.ru/obschestvo/7138779

– r –

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Jozef Havel, predseda OblV SZPB, Nitra: – Ako plnoprávny občan Slovenskej republiky žiadam vládu SR, aby poverila nášho predstaviteľa vo VZ OSN hlasovať na najbližšom zasadaní VZ OSN za prijatie tejto rezolúcie. Bude to potvrdením, že naša vláda i parlament majú záujem a chcú konkrétne bojovať s prejavmi fašizmu, nacizmu a antidemokracie v našej spoločnosti i vo svete. Inak budeme v tejto otázke poslušnými vazalmi administratívy USA, ktorej postoj k tejto otázke (a problému) je v rozpore s jej vyhlasovaním o podpore demokracie a slobody vo svete.

Peter Pallaghy, člen SZPB, Nitra: – Dnes, viac ako kedykoľvek predtým, je potrebné učiť svoje deti a vnúčatá o tom, čo bol nemecký nacizmus, taliansky fašizmus, čo je neonacizmus a neofašizmus. Pred pár dňami bolo 30. výročie od udalostí 17. novembra 1989. Vtedy sme bojovali za slobodu slova, slobodu pohybu atď. Dnes, po 30-tich rokoch, sa situácia opakuje a drvivá väčšina obyvateľstva má názor, že v súčasnosti nám našu slobodu okliešťujú z každej strany.

Jaroslav Bulko, predseda OblV SZPB, Žiar nad Hronom: – Vládu profesorky Radičovej tvorili pravicové strany. Že SR hlasovala proti rezolúcii je aj preto, že pre niektorých politikov to, čo navrhne Ruská federácia spoločne aj s inými štátmi, je automaticky neprijateľné.

O to prekvapivejšie je to, že po tejto dobe vládu tvorili strany, ktoré odsudzujú fašizmus a nacizmus a nesúhlasili s rezolúciou a zdržali sa. Nestačí, že najvyšší ústavní činitelia doma odsudzujú nacizmus a fašizmus, ale v medzinárodnej politike už takto nepostupujú. Dúfam, že teraz, keď sme si pripomínali 75. výročie SNP a v máji 2020 si pripomenieme porážku fašizmu a nacizmu v 2. sv. vojne v Európe, že konečne zahlasujeme za rezolúciu OSN.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Napísali nám

Slavomír Fijalka, predseda HDK pri OblV SZPB v Nitre:

S priateľom z Klubu vojenskej histórie Petrom Meňhartom sme boli na prednáške, ktorú mal u nás riaditeľ Múzea SNP Stanislav Mičev. Využili sme to a v diskusii sme sa S. Mičeva opýtali ako je možné, že povolil vstup do areálu na oslavách 75. výročia SNP známemu provokatérovi a extrémistovi Ľubošovi Lorenzovi? Pri tom som mu v krátkosti opísal provokačné konanie, ktoré pri múzeu predvádzal (už večer pred oslavami vraj naň upozorňovali členovia KVH, P. Meňhart tam ako člen dobových ukážok strávil tri dni; o vyvesovaní ukrajinskej vlajky s banderovskými heslami a pod. i o potýčkach, ktoré tým spôsobil.)

Dvojtýždenník Bojovník pri popise tejto udalosti hneď po oslavách sa opieral o slová policajta, ktoré mi povedal, že on s tým nemôže nič robiť, lebo vraj Lorenz má povolenie od riaditeľa Mičeva.

Lenže teraz nám S. Mičev uviedol, že Ľ. Lorenz mal vybavené povolenia z ministerstva vnútra a ministerstva kultúry, ktoré sú jeho priami nadriadení. Vraj teda nemal inú možnosť, len mu to povoliť. A že keď to máme zdokumentované, máme podať na Ľ. Lorenza trestné oznámenie.

O pár dní nám S. Fijalka opäť napísal:

Včera mi volali priatelia z OZ Slavica, ktorí taktiež zažili incident s provokatérom Ľ. Lorenzom na oslavách SNP v Banskej Bystrici. Oni sa prví ozvali a napísali protest riaditeľovi Mičevovi.

Rozhodli sa, že podajú trestné oznámenie na Ľuboša Lorenza. Sú odhodlaní v danej veci konať, nakoľko aj tu v Nitre robí kopa Ukrajincov, ktorí sú sympatizanti Slavice a jej činnosti. Taktiež boli na oslavách 75. výročia SNP a boli doslova šokovaní a pobúrení z toho, ako sa niečo takéto mohlo na Slovensku vôbec udiať. Aj ich zaujíma, kto je za túto provokáciu zodpovedný?!?

Predseda OZ Slavica Miloš Zverina ma požiadal o spoluprácu pri ďalšom riešení tohto incidentu, nakoľko s Ľubošom Lorenzom som mal slovnú potýčku aj osobne, keď som ho žiadal, aby prestal provokovať ľudí, aby zvesil provokačné heslá a ukrajinskú vlajku s banderovskými heslami. On mi za to začal nadávať do komunistických k...tov a ukazoval mi vztýčený ukazovák. Takmer došlo k fyzickému kontaktu, ktorému zabránili účastníci nášho zájazdu. Všetci sme videli, že keď sme spolu vstúpili do areálu, hneď pri vchode nás nemilo prekvapil pohľad na dodávku s vyvesenou ukrajinskou vlajkou popísanou banderovskými heslami a ľudia, ktorí tam robili nejakú podpisovú akciu. (Máme to aj fotograficky zadokumentované).

121 štátov je proti velebeniu nacizmu

(Dokončenie zo str. 1)

v opozícii voči Rusku prakticky vo všetkých medzinárodných otázkach. Ak Rusko vyjde s akoukoľvek iniciatívou, Ukrajina automaticky hlasuje proti nej. A USA, ako zvyčajne, zaujímajú analogický postoj."

„Po druhé, vystúpiť proti velebeniu nacizmu je pre Ukrajinu to isté, ako vzdať sa pamätníkov na Banderu, velebenia OUN-UPA a činiteľov, ako bol Šuchevič. Toto podkopáva celú ideológiu novej Ukrajiny, ktorá je postavená na velebení tých, ktorí kolaborovali s Hitlerom a bojovali v divíziách SS. Preto by hlasovanie za takúto rezolúciu znamenalo prehodnotenie ideologického základu súčasného ukrajinského štátu."

Tretia príčina „spočíva v tom, že úrady USA a Ukrajiny sa opierajú o ultranacionalistické sily vo vnútri štátu. Je predsa známe, že práve tieto sily sa doposiaľ pokúšajú zmariť oddelenie vojsk v Donbase a práve tieto sily sú dôslednými rusofóbmi. Pre USA je to užitočný zdroj," vysvetlil ruský expert.

Stanovisko tlačového odboru MZV SR

„Slovenská republika, v súlade s pozíciou všetkých členských krajín EÚ 7. novembra 2019 v New Yorku nekosponzorovala a zdržala sa v rámci hlasovania o rezolúcii predloženej Ruskou federáciou v rámci agendy 3. výboru Valného zhromaždenia OSN: *„Boj s glorifikáciou nacizmu, neonacizmom a ďalšími praktikami, ktoré napomáhajú eskalácii súčasných foriem rasizmu, rasovej diskriminácie, xenofóbie a s nimi spojenej neznášanlivosti"*.

Európska únia (*vrátane SR*) bola pripravená hlasovať za rezolúciu, keby boli ruskou stranou akceptované jej pripomienky. Všetky členské štáty Európskej únie sa, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, zdržali pri hlasovaní o rezolúcii o boji proti glorifikácii nacizmu, neonacizmu a iných praktík, ktoré prispievajú k súčasným formám rasizmu, rasovej diskriminácie, xenofóbii a spojenej intolerancii v 3. výbore Valného zhromaždenia OSN dňa 7. novembra 2019. **Hlavnými výhradami, ktoré EÚ tlmočila počas rokovaní o texte rezolúcie i po hlasovaní o nej,** boli jej reštriktívne formulácie v súvislosti so slobodou vyjadrovania, združovania a zhromažďovania. Rezolúcia sa naďalej dostatočne nevenuje iným formám totalitných režimov a iným formám rasizmu, rasovej diskriminácie a xenofóbie. Európska únia vrátane Slovenskej republiky, aj na multilaterálnych fórach, dôrazne odsudzuje všetky formy rasizmu," prišlo nám stanovisko z tlačového odboru MZV SR.

– r –

Europoslanci za českú SPD sa tiež zbláznili?

Katarína Konečná z KSČM odhalila (pre Sputnik), ako sa 19. 9. 2019 hlasovalo v Európskom parlamente o škandálnom uznesení, že 2. sv. vojnu rozpútalo Nemecko po boku so Sovietskym zväzom!!!

Toto je vlastenectvo? Pakt Molotov-Ribbentrop bol podpísaný v reakcii ZSSR na Mníchovskú zradu, ktorou Západ uvoľnil ruky Berlínu na útok proti Sovietskemu zväzu.

Prepisovanie dejín beží v Európskom parlamente na plné obrátky a europoslanci za českú SPD a od Marine Le Pen hlasovali za podporu škandálneho uznesenia.

K. Konečná hovorí, že „opäť si môžeme klepať na čelo, že sme s podporou vlastencov, ako u „blbejch na dvorku", keď potom títo vlastenci hlasujú ako diletanti.

K čomu vlastne došlo? Európsky parlament prijal onoho dňa škandálnu rezolúciu (proti nej je aj SZPB, aj FIR, aj všetci protifašisti), ktorá prepisuje dejiny v Európe takým spôsobom, až sa z toho dvíha žalúdok.

Z českých europoslancov iba jedna ruka hlasovala proti – ruka Kataríny Konečnej z KSČM. Ostatní europoslanci z ČR, vrátane oboch poslancov za SPD, hlasovali za návrh.

Čo uznesenie č. 2019/2819 (RSP) vlastne rieši? Uznesenie s názvom „Spoločný návrh uznesenia o význame európskej pamäte pre budúcnosť Európy," odsudzuje Ruskú federáciu a jej doterajšie uznávanie symbolov Veľkej vlasteneckej vojny a predovšetkým prepisuje dejiny, že vraj za vypuknutie 2. sv. vojny môžu dva štáty, nacistické Nemecko a komunistický Sovietsky zväz. V dokumente sa uvádza, že Sovietsky zväz podpísal s Nemeckom pakt Molotov-Ribbentrop, a tým pádom sa vraj oba štáty dohodli, že spoločne začnú 2. svetovú vojnu.

EÚ tým chce presunúť zodpovednosť za rozpútanie 2. sv. vojny z výhradne jednej krajiny, teda z nacistického Nemecka, na dva štáty, teda súčasne aj na Sovietsky zväz. Tým dochádza k prekrucovaniu dejín a predovšetkým výkladovej časti procesov, ktoré viedli k vojne.

Cesta ku 2. sv. vojne bola otvorená 30. 9. 1938 v Mníchove, kedy Neville Chamberlain (Veľká Británia), Édouard Daladier (Francúzsko), Adolf Hitler (Nemecko) a Benito Mussolini (Taliansko), ako predstavitelia a premiéri svojich štátov podpísali dohodu, že Československo, ktoré nebolo na rokovanie prizvané, odstupuje Nemecku územie Sudetov. **Zrada západných spojencov Československa znamenala, že Nemecko začne inváziu a útok proti Sovietskemu zväzu, pretože západné veľmoci v Mníchove uzavreli s Adolfom Hitlerom Dohodu o mieri, ako sa oficiálne Mníchovská dohoda vtedy nazývala.**

Ak by západní spojenci v Mníchove Československo podržali, Adolf Hitler by 1. 9. 1939 nevpadol do Poľska, nedošlo by ani k podpisu paktu Molotov-Ribbentrop 8 dní pred začiatkom vojny.

Povedané inak, za vypuknutie 2. sv. vojny si môže Veľká Británia, Francúzsko a Taliansko. Tieto krajiny ukázali totiž Adolfovi Hitlerovi, že si môže diktovať podmienky. Obetovali Československo a naivne si mysleli, že ZSSR sa na to bude pozerať so založenými rukami.

– r – s využitím AE news

Dátumy neoklameš!

Ako sa rodila svetová vojna?

1. 9. 1939 – Nemecko napadlo Poľsko. Vznikol z toho vojenský konflikt dvoch štátov.

3. 9. 1939 – Anglicko a poobede v ten istý deň aj Francúzsko vyhlásili vojnu Nemecku. Vznikla z toho európska vojna. Do boja proti Nemecku sa zapojila aj v Poľsku vytvorená Légia Čechov a Slovákov.

„Do týždňa" sa k nim pripojila Austrália, Nový Zéland a India. Takže až v tomto čase vznikla z nemecko-poľského vojenského konfliktu, najskôr prerasteného na európsku vojnu, 2. svetová vojna.

Kde je tu ZSSR???

Výsledok práce Francúzska, Veľkej Británie a Talianska po rokovaní s Hitlerom v Mníchove. A kde je uznesenie EÚ odsudzujúce obsadenie Sudetov, obsadenie južných oblastí Slovenska, Podkarpatskej Rusi...???

Čo píšu iní

(Dokončenie zo str. 2)

seum (ríšskom vojenskom múzeu), kde bol pred 20 rokmi postavený pamätník ruského sochára Sergeja Ščerbakova.

Podujatie zorganizoval fond „Sovietsky memoriál". Zo zahraničia boli na ňom prítomní predstavitelia Ruska, Bieloruska a Kirgizska. Každoročne v tento deň k pamätníku prichádza 69-ročný Robert Idd, ktorý toho roku poznamenal, že „Červená armáda ubránila hodnoty, ktoré vyhlasuje Západ," a dodal, že „oni im verili. Je to realita. Žiaľ, západní lídri sa opäť vracajú k rozporom a hrozbe vojny. Lenže mnohí tunajší ľudia nezabudli, že 27 miliónov sovietskych ľudí padlo v druhej svetovej vojne. Pamätáme si aj na to, že západné štáty otvorili druhý front v úplne poslednom momente, obávajúc sa nie Hitlerovho víťazstva, ale toho, že Európa by mohla byť oslobodená Červenou armádou". ***Podľa ria.ru z 10. 11. 2019***

V Odese farbou poliali pamätnú dosku Žukova

Spoločenská organizácia „Všeukrajinská lustrácia Odesa" uviedla, že v noci na nedeľu 10. novembra 2019 vandali nasprejovali červenou farbou pamätnú dosku maršala Georgija Žukova.

Organizácia na facebooku uverejnila fotografie dvoch ľudí so zamaskovanými tvárami, ako sa predvádzajú pred nasprejovanou doskou Žukova. No a na doske je napísané slovo (ktoré má aj v slovenčine rovnaký význam) „Kat". ***Podľa ria.ru, 10. 11. 2019***

SNP je vraj najdôležitejšou udalosťou 2. sv. vojny

Slovenské národné povstanie sa stalo najdôležitejšou udalosťou druhej svetovej vojny a vnieslo svoj vklad do oslobodenia Európy od fašizmu, povedal rektor MGIMO Anatolij Torkunov vo štvrtok 7. 11. 2019 na Medzinárodnej rusko-slovenskej vedeckej konferencii, venovanej 75. výročiu SNP.

Poznamenal, že konferencia bola zorganizovaná spolu s ruskými a slovenským vedcom. Autorom idey na jej zorganizovanie je predseda NR SR Andrej Danko. Rovnaká konferencia prebehla na Slovensku.

„Veľmi dôležité je upútať pozornosť mládeže a verejnosti k tejto téme, SNP sa stalo výraznou epizódou nášho spoločného boja s fašizmom... Oslobodenie by bolo bývalo omnoho ťažšie bez partizánskeho hnutia východnej Európy," vyhlásil rektor. ***Podľa pnp.ru, 7. 11. 2019***

Meč je os, okolo ktorej sa krúti Zem

Ján Čarnogurský pred pár dňami predniesol v Salzburgu na zhromaždení Rádu sv. Juraja, ktorého je členom, niekoľko úvah o súčasnosti a budúcnosti Starého kontinentu.

Od objavenia Ameriky Európa vyše 500 rokov dominovala svetu. Podriadila si Ameriku, Afriku, Austráliu, čiastočne Áziu. Priniesla do týchto svetadielov civilizáciu a domáce obyvateľstvo ju nebolo schopné ani odmietnuť a ani prekonať. Priniesla aj svoje sebavedomie, prechádzajúce do arogancie. Vrcholom arogancie Európy boli čínske ópiové vojny.

Arogancia priniesla do európskych dejín vlastné zákonitosti. Európa začala bojovať sama so sebou. Ale sama so sebou by si neporadila. Napoleona porazila s pomocou Ruska, 1. a 2. svetovú vojnu vyhrala s pomocou Ruska a Ameriky. Úpadok Európy sa nezastavil.

Protiproud.cz, 6. 11. 2019 (výňatok)

Rezident Comedy Club sa posťažoval na tlupy nacistov v Kyjeve

Hviezda Comedy Club ukrajinský herec Andrej Moločnyj uverejnil v instagrame text, v ktorom sa rozhorčil kvôli „tlupám fašistov" na uliciach Kyjeva.

Moločnyj si spomenul na dátum oslobodenia Kyjeva 6. 11. 1943 od fašistov a urobil porovnanie so súčasnou Ukrajinou. Uviedol, že pred piatimi rokmi by si ani len nepomyslel, že na Ukrajine budú zneucťovať a búrať pamätníky hrdinom Veľkej vlasteneckej vojny a že na Deň víťazstva mládež bude urážať a ponižovať veteránov.

Herec obvinil políciu zo zhovievavosti a podnecovania k takejto činnosti, pripomenúc prípady, kedy ochrancovia poriadku nútili veteránov a deti skladať si čiapky s červenými hviezdami. „Zdá sa mi, že ide o príšerný sen, trvajúci dlhé roky," hovorí Moločnyj, ktorý túto situáciu nazýva „tržnou ranou na srdci".

„Existuje nádej, že tak, ako pred 70 rokmi Kyjev bude očistený od fašistickej špiny, od neľudí, ktorí chcú, aby sme zradili pamiatku našich veľkých predkov, aby sme zradili vlasť, zradili seba a zradili aj svoje deti". ***Podľa ria.ru, 7. 11. 2019***

Prijme prezidentka SR protifašistických vojnových veteránov?

(Dokončenie zo str. 1)

23. 2. 2017, čo sú pravidlá na odmeny za sprostredkovanie predaja inzertného priestoru vo zväzových médiách.

V ďalšom bol prerokovaný návrh zamerania činnosti Klubov mladých priateľov SZPB. Členka predsedníctva Monika Gergeľová k tomu na základe svojich skúseností ozrejmila, na čo sú nám tieto kluby potrebné, prečo a ako sa má SZPB zamerať na mladých ľudí a aký cieľ by si mali stavať tieto kluby? Konkrétne uviedla, že na mládež musíme vplývať hodnotou objektívnej historickej pravdy, spravodlivosti, dobra a zodpovednosti. Mimoriadne dôležité boli jej slová „aby sa kluby ujali a mali pozitívny sociálny vplyv na mládež a deti, musí byť každá aktivita a podujatie obsahovo naplnené správnymi mravnými hodnotami“.

S kritickými pripomienkami na adresu oblastných komisií pre učiteľov, ženy a mládež ju doplnil podpredseda ÚR SZPB Norbert Lacko, ktorý tiež informoval predsedníctvo o novom ročníku súťaže pre žiakov „Medzníky 2. svetovej vojny“, ktorej vyhlasovateľom už nebude SZPB, ale Ministerstvo školstva SR. A keďže finále súťaže by sa konalo v ŠPÚ a hodnotila by sa celoslovenskou odbornou komisiou, pre SZPB by to bol úspech viac ako rukolapný!

Následne sa k téme „klubov“ rozvinula diskusia, v ktorej predseda SZPB Pavol Sečkár doplnil, ako bude táto novinka pre protifašistickú mládež riešená finančne a ako by mala byť zabezpečená personálne.

Potom nasledovalo schválenie metodických pokynov pre Historicko-dokumentačné komisie po XVII. zjazde SZPB a na rok 2020. Z vyhodnotenia ich činnosti do roku 2019 badať pestrosť v ich činnosti, ktorá sa pohybuje od zorganizovaných seminárov a konferencií až po lektorskú činnosť zameranú na občiansku a školskú mládež. Za osobitnú kapitolu predseda ústrednej HDK podpredseda ÚR SZPB Juraj Drotár považuje bádateľskú činnosť zameranú na získavanie poznatkov o regionálnej protifašistickej odbojovej činnosti. Uviedol, že pomerne dobre bolo rozvinuté hnutie „Žijú medzi nami“, zamerané na účastníkov boja za národnú slobodu a pamätníkov týchto udalostí.

Výrazné úspechy boli dosiahnuté v edičnej činnosti, pri ktorej sa J. Drotár pozastavil aj kriticky, pretože ak nie sú publikácie o regionálnom odboji recenzované odborníkmi, objavujú sa v nich nielen nepresné mená osôb, ale aj dejinných súvislostí.

V rôznom sa rokovanie predsedníctva nemohlo vyhnúť otázke premenovania časti Námestia SNP na Námestie Nežnej revolúcie. Predsedníctvo reálne zhodnotilo vlastné snaženie SZPB na zabránenie tohto počinu. Žiaľ, keďže SZPB nenašiel podporu v niektorej parlamentnej politickej strane, a vedomý si slov bratislavského primátora, že buď premenovanie dosiahne teraz alebo na jar, predsedníctvo si porátalo svoje sily a ukončilo boj proti vetru. Preto pripomienky k premenovaniu časti Námestia SNP na Námestie Nežnej revolúcie „len“ vzalo na vedomie.

V rôznom sa tiež krátko hovorilo o súvislostiach s článkom „Matica opäť provokuje Tisom,“ (informovali sme o tom v minulom čísle v rubrike Čo píšu iní?), o konferencii „Slovensko a prelomový rok 1938“, na čo sa predsedníctvo ide pozrieť bližšie. Zazneli pri tom aj hlasy nepredĺžiť partnerskú zmluvu s MS.

Veľmi krátky a jednoznačný priebeh malo schválenie zahraničnej služobnej cesty na konferenciu FIR v Taliansku podpredsedovi Jurajovi Drotárovi. Dôležitosť prítomnosti aspoň jedného nášho zástupcu na tomto vrcholnom rokovaní medzinárodnej protifašistickej organizácie naznačujú závery prijaté EÚ voči rokom 1939 – 1945.

Na záver predseda Sečkár informoval predsedníctvo so znením listu, ktorým požiadal prezidentku Zuzanu Čaputovú o prijatie priamych účastníkov boja s fašizmom a členov predsedníctva ÚR SZPB v prezidentskom paláci v predvečer tohtoročných Vianoc. „Podľa nás by to bola veľmi pekná bodka za všetkými príjemnými stretnutiami, ktoré sme spolu zažili v tomto roku,“ citoval z listu Pavol Sečkár.

Vladimír Mikunda

ZO ŽIVOTA REGIÓNOV

ZO SZPB v Šelpiciach si pripomenula 5. výročie svojho vzniku

Písal sa 11. november 2014 – výročie ukončenia 1. svetovej vojny. Pri kladení vencov k pamätníku obetí tejto krutej epopeje ľudstva sa zrodila v hlavách protifašisticky zmýšľajúcich obyvateľov tejto obce, ležiacej niekoľko kilometrov západne od Trnavy, myšlienka založiť základnú organizáciu SZPB.

Spočiatku ich bolo jedenásť. V súčasnosti má táto organizácia, ktorá patrí medzi najlepšie v pôsobnosti Oblastného výboru SZPB Trnava 38 členov. Predsedníčkou je Jarmila Valovičová, členkou organizácie je aj starostka obce Ružena Opálková, ktorá organizácii v jej činnosti pomáha.

11. novembra 2019 sa členovia stretli za účasti predsedu oblastného výboru SZPB Jozefa Petráša na členskej schôdzi, aby si pripomenuli 5. výročie založenia svojej organizácie. Pri slávnostnej atmosfére nechýbala ani torta s horiacou sviečkou, symbolizujúca jednak toto výročie, ale aj jeden zo symbolov Dňa veteránov, horiacej sviečky – spomienky na padlých vo vojnách.

Predsedníčka v príhovore zhodnotila bohatú činnosť organizácie za päťročné obdobie. Okrem miestnych pietnych akcií k Dňom víťazstva nad fašizmom, k výročiam oslobodenia obce a SNP, spomenula branno-športové podujatie, spojené s ukážkou historických zbraní pre deti miestnej školy s pomocou Klubu vojenskej histórie Trnavskej posádky. Nechýbala ani účasť členov na oslavách SNP v Banskej Bystrici, pietnych akcií na Dukle a na Slavíne.

Zaujímavé a poučné boli aj zájazdy na Bradlo, na Jankov vŕšok, do múzea holokaustu v Seredi, do múzea SNP v Banskej Bystrici a po stopách Trnavskej posádky.

V bohatej diskusii členovia hľadali cesty ďalšieho skvalitnenia práce, rozšírenia členskej základne a rekonštrukcie pamätníka padlých.

Predseda oblastného výboru odovzdal jubilujúcim členom – Jarmile Valovičovej, Ružene Opálkovej, Márii Kelemenovej, Silvii Révesovej-Vykydalovej, Pavlíne Polákovej a Marte Balekovej Pamätný list ÚR SZPB, ako ocenenie za ich aktívnu a iniciatívnu prácu.

V závere si pochutnali na torte a pokračovali v družnej debate, pri ktorej si zaspievali partizánske piesne.

Všetci sa jednoznačne zhodli, že je ich veľkým šťastím, že žijú v mieri. Dve členky – Mária Kelemenová a Pavlína Poláková, ako deti zažili hrôzy vojny, na ktoré nerady spomínajú.

Jozef Petráš

Selčania v Múzeu holokaustu

Dňa 9. októbra 2019 predsedníčka ZO SZPB Selce, žiaci 7. a 8. ročníka základnej školy s učiteľkami Stanislavou Markovou a Evou Surovcovou navštívili Múzeum holokaustu v Seredi.

Žiaci videli dielne, v ktorých museli ťažko pracovať väzni, ženy, ktoré šili topánky a oblečenie pre väzňov. Muži pracovali s drevom a železom. Na dvore pamätného objektu stojí dobytčí vagón, v akých deportovali 4 500 Židov v 11-tich transportoch do koncentračných táborov.

Naši žiaci aj členovia ZO SZPB si so záujmom prezreli tieto expozície, z ktorých nás chvíľami až mrazilo od toľkej krutosti. Nedopusťme, aby sa tieto hrôzostrašné skutky opakovali! Želajme si už len mier pre naše deti a vnúčatá!

Viktória Petríková

Našich seniorov stále potrebujeme!

ZO SZPB Košice-Juh na našich členov, ktorí majú aktívny vek za sebou, nezabúda. Pri príležitosti mesiaca seniorov sa im venujeme osobitne.

Máme členov, ktorí sa pre nedobrý zdravotný stav nemôžu aktívne zúčastňovať nielen na akciách, ale ani na členských schôdzach. Práve na tých sme najviac upriamili našu „októbrovú“ pozornosť. Potešili sa nášmu záujmu, ako aj našej návšteve. Navyše sme neprišli s prázdnymi rukami a obdarovali sme ich malou pozornosťou. Hlavne sme im však poskytli informácie o tom, čím žijeme, čo riešime...

Naši seniori žijú s nami stále. Pretože my ich nenavštevujeme len v októbri, ale aj pri ich jubileách, čo si oni naozaj veľmi považujú. Môžu si s nami pohovoriť, môžu poradiť. Preto sa stále cítia byť potrební. Veď majú okolo seba ľudí, ktorí si radi vypočujú aj ich názory a skúsenosti.

Venujme sa našim seniorom, aby sa necítili byť sami. Pretože pravdu mal český básnik Eduard Petiška, ktorý kedysi povedal: „Tí, ktorí sú sami, majú smutný život, ale najsmutnejšiu smrť.“

Mária Tomášová, členka výboru pre sociálnu činnosť

Pamätník partizánovi Viktorovi z Moskvy, ktorý padol pri oslobodzovaní obce Drienica, bol zrekonštruovaný v októbri 2019. Na obnove pamätného miesta sa podieľalo Veľvyslanectvo RF na Slovensku na podnet Štefana Semanca, člena Slovensko-ruskej spoločnosti – Klub ARBAT v Prešove. **– ŠS –**

Ľudia sa zriedka polepšia, keď nemajú žiadny iný vzor na napodobňovanie, ako samých seba. Oliver Goldsmith

Nová pamätná doska v Považskom Chlmci

11. 11. 2019 sa v Žiline na Staromestskom cintoríne pri príležitosti 101. výročia 1. sv. vojny konalo spomienkové stretnutie.

O jedenástej hodine a jedenástej minúte zazneli na počesť ukončenia vojny zvony na evanjelickom kostole, po ktorých nasledovalo kladenie vencov pri pomníku vojakov, ktorí bojovali v 1. sv. vojne.

Spomienkového stretnutia sa zúčastnili zástupkyňa primátora mesta Žilina Barbora Birnerová, poslanec MsZ v Žiline Patrik Groma, podpredseda ÚR SZPB a predseda OblV SZPB v Žiline Juraj Drotár, predseda Zboru Žilincov Gustáv Krušinský, historik Peter Štanský, delácie ÚVV klub Žilina – Martin, mestskej organizácie SZPB, Klub vojakov ZV SR Žilina, študenti Dopravnej akadémie Žilina a ďalší občania.

Po príhovoroch B. Birnerovej a J. Drotára sa účastníci stretnutia presunuli ku hrobu vojaka Antala Kosmala z Trnavy, ktorého hrob sa zachránil ako jediný z vyše tisíc vojenských hrobov bývalého vojnového cintorína z 1. sv. vojny v Žiline a ku hrobom obetí fašistických represálií a vojakov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, ktorí padli pri oslobodzovaní Žiliny.

Súčasťou spomienkového stretnutia na Deň veteránov vojny bola za prítomnosti predstaviteľov mesta, poslancov MZ, spolupracujúcich OZ a občanov Považského Chlmca odhalená pamätná doska miestnemu rodákovi vojakovi Ondrejovi Balážovi, ktorý bol popravený ako účastník vzbury v srbskom Kragujevaci.

Dosku odhalil primátor Žiliny Peter Fabian, ktorý vo svojom vystúpení vyzdvihol hrdinstvo vojakov Trenčianskeho 71. pešieho pluku za slobodu a svojbytnosť slovenského národa. **– JD –, foto Jozef Firedler**

Novinka: Spomíname, spievame, recitujeme…

Je veľmi dôležité hladať a nájsť také formy práce so žiakmi a mladou generáciou, ktoré ich oslovia. Ak chceme, aby mládež poznala a precítila hrôzy vojny, ponúkajme im blízke a prijateľné podujatia.

V Hanušovciach nad Topľou už tradične uskutočňujeme podujatie Živá kniha – Živá kronika, no na záver tohto roka sme pripravili novinku – Spomíname, spievame a recitujeme. Zároveň tým myslíme aj na vzťah žiakov k čítaniu, recitácii a spievaniu.

Dňa 5. novembra 2019 sa v priestoroch Malého kaštieľa stretli žiaci 7. ročníka ZŠ Hanušovce nad Topľou, vyučujúca Anna Hliboká Čurlíková, predsedníčka ZO SZPB Helena Lipčáková a riaditeľka MsKS a knihovníčka Ľubica Tomková. **Cez umelecké slovo a piesne sme sa podujali zaujať chlapcov a dievčatá príbehmi, poéziou a piesňami, ktoré boli súčasťou vojnových čias a dotýkali sa aj mladých ľudí, ich rovesníkov.**

Pocity, s ktorými vojaci odchádzali do vojny, i v nej bojovali, aj pocity lásky, ktorú prežívali, smútok, žiaľ, bolesť a zradu, všetko je vyspievané v citlivých vojenských a partizánskych piesňach a melódiách. Zaspievali sme si ruské a sovietske piesne a slovenské ľudové piesne s touto tematikou.

My, staršia generácia, sme spievali a naši žiaci sa pripájali, keď melódiu podchytili a niektorí aj možno poznali. Piesne boli striedané s recitáciou, ktorú žiaci zvládli veľmi pekne pod prípravou svojej učiteľky. Poéziu o SNP aj sprievodné slovo k histórii o vypálených obciach okresu Vranov nad Topľou, taktiež sprevádzanie výstavou o partizánskej brigáde Čapajev pripravila Helena Lipčáková.

Nakoľko podujatie bolo veľmi pekné a zanechalo vo všetkých hlboký dojem, uvažujeme, že sa stane ďalším tradičným podujatím organizátoriek MsKS a ZO SZPB v Hanušovciach nad Topľou. **– HL –, – LT –**

Trenčiansky vojenský cintorín – národná kultúrna pamiatka

V rokoch 1. sv. vojny vzniklo na území dnešného Slovenska množstvo vojnových cintorínov, na ktorých sa nachádza 23 316 vojnových hrobov. Jeden z nich, vojnový cintorín v Trenčíne – Kubrej, kde je pochovaných celkom 771 vojakov deviatich národností (338 Čechov a Slovákov, 24 Talianov, 112 Maďarov, 11 Rakúšanov, 54 Poliakov, 122 Rumunov, 4 Nemcov, 86 Rusov, 17 Turkov a 3 neznámi) je však svojim spôsobom výnimočný. Nachádza sa v priestoroch muničného skladu. A v priebehu tohto roku bol cintorín s rozlohou asi 5-tisíc metrov štvorcových vyhlásený za Národnú kultúrnu pamiatku (NKP).

Dôvodom vyhlásenia je podľa pamiatkarov jeho dôležitá historická, spoločenská i pietna spomienka tragédie obetí z 1. sv. vojny. O jeho rekonštrukciu, ktorá sa realizovala v troch etapách a bola ukončená práve pred rokom, pri stom výročí ukončenia 1. sv. vojny, sa zaslúžil Klub generálov SR, najmä generálporučík v. v. Pavel Honzek. Pri ich úsilí im bol nápomocný aj Vojenský historický ústav.

Jeho zásluhu vyzdvihol vo svojom príhovore pri 101. výročí ukončenia 1. sv. vojny aj brigádny generál Slavomír Staviarsky, ktorý viedol delegáciu vedenia rezortu. Na pietnej spomienke nechýbali zástupcovia Vojenskej kancelárie prezidentky SR, velenia OS SR, veliteľstva pozemných síl, členovia vojenského diplomatického zboru akreditovaní na Slovensku, ako aj zástupcovia trenčianskeho samosprávneho kraja a mesta, vojenskí veteráni (premiérovo aj Talianskej horskej pechoty Slovensko), občania mesta a pozostalí pochovaných vojakov. V delegácii klubu generálov, ktorú viedol generálmajor v. v. František Blanárik, boli aj bývalí náčelníci Generálneho štábu OS SR generál v. v. Milan Cerovský a generálporučík v. v. Peter Vojtek. Tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer odovzdal generálovi Honzekovi Medailu M. R. Štefánika I. stupňa za aktivitu a obnovenie vojenského cintorína z 1. sv. vojny. **Jozef Žiak, snímka autor**

17. 11. sa v Trstenej uskutočnila nádherná a záslužná udalosť. Primátorka Magdaléna Zmrazláková spolu s 1. podpredsedom MS a predsedom Domu MS v L. Mikuláši Marekom Nemcom odhalili na Štefánikovom námestí bustu M. R. Štefánika.

Slávnosti sa zúčastnili aj členovia ZO SZPB Istebné, ktorej podpredseda Pavol Stuchlý (v strede s francúzskou palicou) sa hrdil vlaňajším vyznamenaním od ÚR SZPB – medailou M. R. Štefánika II. stupňa za významnú činnosť pri presadzovaní pokrokových, demokratických a humanitných tradícií odkazu boja za slobodu a proti fašizmu. **Dušan Sabol**

Úcta k starším v ZO SZPB Sučany

Pri príležitosti mesiaca Úcty k starším sa 26. októbra v Robotníckom kultúrnom dome v Sučanoch konala slávnostná členská schôdza ZO SZPB.

Predseda Miloš Skokňa v príhovore zhrnul činnosť od ostatnej členskej schôdze (máj 2019). Spomenul účasť na oslavách konaných v obci (pri kladení vencov k pamätníkom pri príležitosti oslobodenia Sučian, pri výročí SNP), ako aj účasť na celoslovenských oslavách. Tento rok sme boli na Deň víťazstva nad fašizmom na Slavíne, na 75. výročie SNP v Banskej Bystrici, na 75. výročie Karpatsko-duklianskej operácie na Dukle i na regionálnych oslavách 75. výročia SNP v Turci, ktoré sa konali v Sklabini a v Sklabinskom Podzámku.

Navštívili sme aj pamätník na Jankovom vršku, v Uhrovci Uhrovecké múzeum a v Bánovciach nad Bebravou Múzeum Partizánskej brigády Jána Žižku.

Po príhovore predsedu Skokňu sa gratulovalo tým členom, ktorí sa dožili významných životných jubilei. Po občerstvení nám do tanca a na počúvanie zahral náš člen DJ Mirko (Miroslav Mihálik). **Danuša Pročková**

S myšlienkou na nové „Medzníky…"

Predsedníctvo OblV SZPB Michalovce na svojom ostatnom zasadnutí pripomenulo z Plánu činnosti na rok 2019 aktivity členov predsedníctva smerom k ZŠ v okresoch Michalovce a Sobrance.

Myšlienka súťaže „Medzníky 2. svetovej vojny" rezonuje v školách na hodinách dejepisu s tematikou oslobodzovacieho boja v rokoch 1939–1945. Prehlbovaním znalostí, ale aj poznania svojho okolia z obdobia bojov 2. sv. vojny začali členovia Predsedníctva OblV SZPB s besedami a prednáškami od 1. októbra 2019 a to prvou besedou na ZŠ Krymská 5 Michalovce.

Oblastný tajomník Marián Lukáč na besede so žiakmi 9. ročníkov preberal tému 75. výročia SNP a tému 75. výročia Karpatsko-duklianskej operácie, ako aj priamymi vstupmi do regiónu Michalovce a Sobrance v tomto období.

Žiaci so záujmom, a povedal by som aj s veľkým nadšením, sa zúčastnili tejto besedy, ktorá oživila učivo. Dala im impulz na lepšiu prípravu na súťaž „Medzníky...". Beseda sa konala práve na ZŠ Krymská 5, ktorá už dvakrát po sebe bola úspešná v súťaži a skončila na prvom mieste.

Tu vidno, že učitelia dejepisu sú späti s touto tematikou a jej výklad prináša vedomosti, ale aj prehľad o dejinných udalostiach 2. sv. vojny na našom území, respektíve na území vtedajšieho Československa. Záverom by som podotkol, že s touto ZŠ bol zorganizovaný náučno-pamätný zájazd autobusom na bojisko Dukla v mesiaci jún 2019. Žiaci tu mohli na mieste pozrieť pamätné miesta bojov, ale aj vypočuť si odborný výklad lektorov Vojenského historického múzea vo Svidníku. Predsedníctvo bude pokračovať v tomto presadzovaní dejinných udalostí aj v ďalších mesiacoch na školách, ktoré o to požiadajú. **– ML –**

Kedy sa zrodili myjavské bunkre?

Dňa 6. októbra uplynulo 75 rokov od začatia budovania partizánskych bunkrov pri Myjave v časti obce Stará Myjava – Krivosudy.

Výbor MO SZPB Myjava sa tu stretol s pozvanými hosťami, aby si pripomenul SNP, ale hlavne vznik 2. čs. partizánskej brigády J. V. Stalina a v tejto brigáde vznik partizánskeho oddielu Hurban. Predseda mestskej organizácie SZPB oboznámil prítomných o tom, ako táto skupina vznikla, čo tomu predchádzalo, kde mala prvé sídlo, akých bojov sa zúčastnila...

Mená padlých vojakov a partizánov sú napísané na pomníku víťazstva na nám. M. R. Štefánika v Myjave. **Výbor MO SZPB Myjava**

Spomienky na SNP

Dňa 14. septembra si členovia ZO SZPB Selce pripomenuli pri pamätnej doske na chate Pápežka nielen roky 1944–1945, ale aj časy spred 40 rokov, ako náš kraj navštívil bývalý sovietsky partizán Jevgenij Alexandrovič Suvorov. Práve vtedy bola táto pamätná doska odhalená.

Jevgenij Alexandrovič si s láskou spomínal na občanov Seliec, ktorí im poskytovali všeobecnú pomoc, ako boli lieky, oblečenie a strava.

My sme k pamätnej doske položili kyticu kvetov a tak si uctili pamiatku SNP. Ďakujeme členom základnej organizácie, ako aj žiakovi Marekovi Miklošovi, za spomienku na SNP. Po zaspievaní partizánskej hymny členovia Stanislav Koctúr a Anna Smatanová rozprávali zážitky svojich rodičov.

Ďakujeme poľovníckemu združeniu za uvoľnenie chaty a našim chlapom za dovoz a odvoz z tohto pamätného miesta. **Predsedníčka Viktória Petriková**

Prežila Osvienčim – továreň na smrť

Tí, ktorí ju poznajú iba povrchne, možno jej aj trochu závidia. Nemôžeme im to veľmi zazlievať, veď v našich zemepisných šírkach to býva zvykom. Keby však vedeli o všetkom, čo prežila, tak by sa určite zahanbili sami pred sebou a v duchu by sa jej aj ospravedlnili.

Pani Illona Gregorová sa nie tak dávno dožila v zdraví významného životného jubilea 90 rokov, pričom väčšina z nás o takom veku iba sníva. Je pritom stále viac-menej samostatná. V malej miere jej pomáhajú opatrovateľka a všetci členovia rodiny. Má dve sympatické vysokoškolsky vzdelané dcéry, tri vnúčatá a jedného pravnuka. Pravda, veľa rokov žije bez manžela, ktorý zomrel pomerne mladý.

Od narodenia to nemala vôbec ľahké, ale v najťažších chvíľach pri nej stálo šťastie. Stálo pri nej v gete v českom Terezíne a najmä v koncentračnom tábore Auschwitz-Birkenau. Tento tábor smrti bol iba jednou z viacerých smutných etáp života tejto postavou drobnej ženy.

Roky hladovania

Na svojho otca sa ani nepamätá, na matku len tak trochu a tak sa jej domovom stal sirotinec pre židovské deti v Brne. Ťažko povedať, aké to bolo v ostatných podobných zariadeniach, možno na niektoré ich odchovanci dokonca spomínajú v dobrom, ale v prípade pani Illony jej zostali spomienky iba na sústavný hlad. „Chodila som do obyčajnej školy v meste a po vyučovaní hľadala v laviciach zvyšky jedla, čo zanechali moji spolužiaci," spomína táto čulá deväťdesiatnička.

V marci 1939 došlo k rozpadu Československa a priamej okupácii Čiech a Moravy nacistickým Nemeckom formou tzv. protektorátu. Pre občanov židovského pôvodu nastali veľmi zlé časy. Najskôr to bola „iba" izolácia v gete, ktoré okupanti vytvorili v Terezíne a odkiaľ viedla jediná cesta – na sever do vyhladzovacích koncentračných táborov.

„Samozrejme, bolo to ťažké obdobie. Prevažnú väčšinu umiestnených v gete tvorili celé rodiny, ja som patrila medzi tých, ktorí tam boli odkázaní sami na seba. Predsa tam však v niektorých prípadoch prevládla spolupatričnosť, ale nedostatok všetkého, čo patrilo aj k najskromnejšiemu prežívaniu, pociťovali všetci. Mne však predsa len bolo akosi ľahšie, i keď som bola ešte iba dieťa. Veď hlad ma sprevádzal aj predtým celé roky.

V Terezíne nás všetky rovesníčky, teda ročník dvadsaťdeväť umiestnili do jednej izby, bolo nás tam niekedy až štyridsaťpäť. Pritom sme museli dodržiavať množstvo zákazov a príkazov. Dievčatá, ktoré do svojich desiatich rokov prežívali v podstate šťastné detstvo, teda na rozdiel odo mňa nepoznali hlad, znášali neľudské životné podmienky v gete oveľa ťažšie než ja", spomína pani Illona.

Mala to byť konečná

V tom veku už dievčatá majú svoje tajné sny a často i prvé lásky. Tie najkrajšie. Ona mala necelých 15 rokov a pred sebou cestu z Terezína do Osvienčimu. Pre prevažnú väčšinu európskych Židov zároveň aj poslednú. Veď domov sa stadiaľto už nevrátilo takmer poldruha milióna ľudí, z nich asi 175 000 z územia bývalého Československa. Nečudo, že Illona Gregorová dnes hovorí o svojom šťastí, aj keď to v súvislosti s najväčším komplexom koncentračných táborov pod názvom Auschwitz – Birkenau znie trochu paradoxne. „Deti po príchode do Osvienčimu vo veľkej väčšine išli automaticky do plynu a ja sa vôbec nepamätám, prečo mňa zaradili medzi tých, čo ich chceli ešte využiť na prácu," vysvetľuje pani Illona.

Illona Gregorová medzi dcérami Zuzanou a Katarínou.

V Auschwitzi našťastie bola len 6 týždňov. Je až neuveriteľné, že slabé dievča prežilo neľudský niekoľkodňový prevoz z Terezína do Auschwitzu vo vagóne pre dobytok a v tábore neskutočný hlad či pravidelné každodenné nástupy na apelplaci, pri ktorých musela stáť na vysilených nohách celé dlhé hodiny, niekedy aj bez oblečenia.

Podľa nej si ďalšiu dávku šťastia vybrala vtedy, keď ju premiestnili do severonemeckého prístavného mesta Hamburg na odpratávanie trosiek po náletoch anglického letectva. Samozrejme, aj tu patrila medzi prísne strážené väzenkyne, musela ťažko pracovať, pritom stále hladovať. Aj tu každý prežitý deň znamenal zápas o holý život, i keď – našťastie – už nemusela denne pozerať na plynové komory.

Ale aj v Hamburgu mohla prísť ľahko o život. „Do práce nás strážcovia vozili električkou. Počas jednej jazdy na ňu spadla stena zbombardovaného domu. Bola som ťažko zranená, pomáhali mi francúzski vojnoví zajatci, ale pritom všetkom aj teraz stálo pri mne šťastie, veď som to nemusela prežiť," hovorí.

Ani po rokoch nedokáže pochopiť, že to všetko prežila. Určite však všade, či už to bolo v Terezíne, Auschwitzi, neskôr v Hamburgu a Bergen-Belsene jej pomáhalo všetko, čo prežila v smutnom detstve, vrátane hladu a drilu v sirotinci.

Vojna sa pre ňu skončila v apríli 1945, kedy ju a ďalších väzňov koncentráku v Bergen-Belsene oslobodili britskí vojaci. V tom čase dostala brušný týfus a preto sa zrejme nemohla po prvýkrát po dlhej dobe najesť do sýtosti, čo jej tiež zachránilo život. Mnohí, ktorí nemohli jedlu odolať, na to doplatili. Ich zažívací trakt takúto rýchlu zmenu neuniesol a nasledovala smrť. Bolo to veľmi smutné, veď už to boli konečne slobodní ľudia! Samozrejme, britským vojakom je dodnes za oslobodenie veľmi vďačná, len na sadistických esesákov nevie zabudnúť. K brušnému týfusu sa pani Illone ešte v Bergen-Belsene pridal škvrnitý týfus a zápal mozgových blán.

V kresťanskej rodine

Mala už takmer 16 rokov, kedy po prvýkrát v živote nepociťovala hlad. Bolo to už po oslobodení v Prahe v nejakom sanatóriu, kde ju a ďalších bývalých väzňov koncentračných táborov dávali do poriadku.

Keď vyšla zo sanatória, prichýlila ju jedna kresťanská rodina na Morave v obci Hulín. Už pozviechaná po brušnom škvrnitom týfuse i zápale mozgových blán mala iba jednu túžbu – študovať. V priebehu jedného roku absolvovala dva ročníky meštianky, potom obchodnú školu. Učila sa veľmi dobre, dostávala najvyššie štipendium, ale... „V tej rodine som sa cítila veľmi dobre. Bola ale chudobná a preto, aby im moje štúdium nespôsobovalo problémy a finančné výdavky, maturitu a ďalšie štúdium som musela odložiť a išla som pracovať," hovorí pani Illona Gregorová.

Nový domov na Slovensku

Nakoniec sa dočkala aj skutočne šťastného života. Zhodou rôznych okolností a možno i náhod sa dostala do rodiny zlatníka a klenotníka v Brezne. To bolo v roku 1947, kedy po prvýkrát prišla na Slovensko. Tu jej už skutočne nič nechýbalo. Pravda, po februárovom prevrate v roku 1948 majiteľovi komunisti obchod znárodnili, ale ponechali ho v ňom ako vedúceho. Na Horehroní si našla aj životnú lásku a tak sa zo slečny stala pani. Manžela stavbára zaviali vetry do rozrastajúcich sa Košíc a tak sa po svadbe v roku 1956 toto mesto stalo ich domovom. Obaja pracovali v pozemných stavbách, pani Illona neskôr v keramických závodoch a ďalších organizáciách. Na svet prišli dve dcéry – Katarína a Zuzana – tie sú už dávno matkami a jedna z nich – Katarína už aj babkou. Dalo by sa povedať, že v rodine vládne idylka, i keď niektoré z vnúčat pani Illony život zavial ďaleko od domova.

Čo však s minulosťou?

Je síce skutočne vzácne a asi skôr problém pre psychológov, že z pobytu v Auschwitzi si tak málo pamätá. Možno práve lekári by s radosťou konštatovali, že je to v poriadku. Veď nie náhodou sa hovorí, že na to zlé, čo človek prežil, treba čím skôr zabudnúť. Ale pani Illona zabudnúť nechce. Nechce a ani nemôže. Podľa nej sa na holokaust zabudnúť nesmie a každé pokolenie by sa malo o ňom učiť v škole. V Izraeli vraj všetky deti v tínedžerskom veku musia absolvovať cestu do tohto tábora smrti, aby na vlastné oči videli to, čo spôsobila najhoršia forma fašizmu – nemeckého nacizmu. Ona sama našla sily navštíviť túto továreň na masovú likvidáciu jedného celého národa až po sedemdesiatpäťke (!) a to spolu s podstatnou časťou rodiny. Samozrejme, musela to raz urobiť, i keď odvtedy sa jej niekedy sníva, že stojí pred plynovou komorou. Pred takou, do ktorej sa, našťastie, nedostala vtedy keď bola funkčná a delili ju od nej iba metre.

Samozrejme, Illona Gregorová je dlhoročnou členkou SZPB. Celé desaťročia. V súčasnosti je v ZO SZPB Košice-Sever. Žiaľ, pre necitlivý prístup k nej, jedného z bývalých predsedov vtedajšej košickej mestskej organizácie, asi na päť rokov si sama pozastavila členstvo vo Zväze.

Veľká škoda! Koľko mohla za ten čas urobiť, chodiť medzi mladých, rozprávať im o tom, ako fašizmus i nacizmus pociťovala na vlastnej koži. O gete i koncentračnom tábore. Našťastie, aj teraz má okolo seba dosť poslucháčov, o generáciu či o dve mladších, predovšetkým funkcionárov našej protifašistickej organizácie. Ako sa hovorí, počúvajú ju s otvorenými ústami, ale často so zimomriavkami na tele. Pritom sa neustále pozerajú s veľkým obdivom v očiach na túto útlu a nenápadnú ženu a v duchu jej vzdávajú hold: Ako to všetko, preboha, dokázala prežiť?

Jej život by si určite zaslúžil literárne i filmové spracovanie. Na pamiatku a zároveň na výstrahu... Z úcty k tým, ktorí neprežili už ani Terezínske geto a samozrejme z úcty k štyrom miliónom obetiam holokaustu. Veď aj medzi nami žijú takí, ktorí tvrdia, že sa nič také nestalo, že to všetko sú dnes výmysly a propaganda.

Vytetované číslo na ľavej ruke, jeden zo symbolov nacistických koncentračných táborov, jej bude do konca života pripomínať pobyt na miestach, z ktorých sa väčšina spoluväzňov už nikdy nevrátila do svojich domovov. Za tie roky vybledlo a nejako sa scvrklo. Je ale stále trvalým dôkazom toho, čo musela prežiť. Stačí sa jej naň pozrieť a ihneď si uvedomí, čo všetko má za sebou. Bez ohľadu na veľkosť a výraznosť jednotlivých číslic.

Vladimír Mezencev, snímka rodinný archív I.G.

Illona Gregorová s vnúčatami Alexandrom, Adamom a Emou.

ČR a SR oprávnený nárok na nemecké reparácie nikto právomocne nezrušil

Trochu viac o nemeckých reparáciách

Podľa Die Welt vojnové reparácie dnes od Nemecka požadujú Poľsko, Taliansko, Grécko a Namíbia. Náhradu za okupáciu a genocídu môžu od Nemecka tiež požadovať Tanzánia, Togo a Kamerun.

Na postupimskej konferencii sa nemecké reparácie stali prvým bodom programu. Padlo tam rozhodnutie, že reparačné nároky USA, Veľkej Británie a „iných krajín, ktoré majú právo na reparácie“, a to 18 štátov s výnimkou Poľska a ZSSR, majú byť financované zo západných okupačných zón a z „vhodného nemeckého zahraničného majetku“.

Nemecko dnes trvá na tom, že otázka vojnových kompenzácií bola vyriešená v päťdesiatych rokoch minulého storočia. Lenže vtedy bola dosiahnutá len dohoda o odklade procedúry vojnových reparácií. Nemecko vtedy operovalo svojou slabosťou a neschopnosťou plniť náhrady vzhľadom na rozdelenie krajiny a zaplatilo len symbolickú čiastku, ktorá sa väčšinou pohybovala pod úrovňou 1 percenta odhadovaných reparácií. Zlúčením Nemecka a veľkým posilnením jeho hospodárstva toto všetko odpadlo.

Lenže Nemecko i tak trvá na tom, že tak ako s Poľskom (postúpením mu veľkých oblastí „nemeckého“ územia), ako aj s Gréckom bola táto otázka vyriešená už v 50-tych rokoch. Očakáva sa, že oficiálna reakcia Grécka príde po tom, ako bude Nemecko požiadané o navrátenie vynútenej pôžičky 300 miliárd eur (od Grécka v zlate). Potom dopadnú na misku váh aj vojnové reparácie/odškodnenie za obrovské hospodárske, ľudské a kultúrne škody, ktoré boli nemeckými jednotkami v krajine napáchané. V poslednom prípade máme na mysli desaťtisíce starovekých a novovekých kultúrnych artefaktov, ktoré doslova ukradli nemecké vojská.

Československé reparácie a reštitúcie z Nemecka

Povojnové československé reparácie a reštitúcie z Nemecka boli súčasťou tzv. Morgentauho plánu na povojnové usporiadanie Nemecka. V otázke reparácií v Českej republike (Slovensko o tom stále mlčí) sa dá pozorovať rovnaká argumentácia, ako v predchádzajúcich prípadoch zo strany Nemecka, a to nátlakom tak na politickú elitu, ako aj na verejnú mienku a premývanie mozgov prostredníctvom mienkotvorných médií.

Českú verejnosť sa snažia presvedčiť, že vzhľadom na ekonomickú spoluprácu oboch štátov sa im vlastne neoplatí čosi od Nemecka požadovať.

„Súčasná oficiálna nemecká doktrína hovorí jasne – nikomu už ani cent, všetky reparácie sú už vyplatené. Z tohto postoja si Nemecko nemôže dovoliť uhnúť ani o milimeter, pretože by tým vytvorilo omnoho nebezpečnejší právny precedens, a to by spochybnilo všetky doposiaľ uzatvorené dohody,“ povedal český ústavný právnik JUDr. Václav Pavlíček, CSc.

V otázke vojnových reparácií Nemecka československé reparačné nároky činili v dobovej mene 306 miliárd, boli však uhradené len zo štyroch percent (230,1 miliónov Kč)! Navyše oprávnený nárok na reparácie nikto právomocne nezrušil.

V dnešnej mene majú podľa neho hodnotu niekoľko biliónov českých korún

* * *

Platba nemeckých reparácií nespadá do oblasti „otvárania otázok minulosti,“ pretože ide o plnenie dávno stanovených nárokov štátom, nikým a ničím doposiaľ nespochybnených, čiže stále platných! Nemecko teda musí uhradiť svoj roky nesplatený záväzok tak, ako mu to ustanovuje Parížska reparačná dohoda.

Podľa Národní osvobození 7-8/2019

Viete o čom bol Hitlerov rozkaz č. 6321?

Mnohí dôstojníci Wehrmachtu ospravedlňovali svoje neľudské zločiny tým, že len plnili rozkazy a správali sa podľa vojnových zákonov. Tvrdili to aj tí, ktorí na východnom fronte dorážali vlastných ranených vojakov.

Napríklad vo filmovom zborníku č. 11 (1942) Sovieti predstavovali istého nemeckého chirurga, ktorý striekal do žíl vojakom, ktorým hrozila invalidita, vzduch. Vo filme sa spomínal aj tajný Hitlerov rozkaz č. 6321, údajne odporúčajúci umieranie ranených už v lazaretoch.

Či takýto rozkaz naozaj existoval, to sa nevie. Avšak po konečnom prelome v priebehu vojny, keď nacistická armáda začala prudko ustupovať, objavili sa aj svedectvá toho, že Nemci naozaj dorážali svojich ranených. „Ustupujúc, Nemci niekedy dorážali svojich ranených a chorých – len aby nezostali odkázaní na milosť víťazov,“ poznamenáva britský historik Alexander Vert.

20. februára 1944 „Sovinformbyro“ oznámilo, že počas Korsuň-Ševčenkovskej operácie sovietski vojaci zajali lekára tankovej divízie SS „Viking“ kpt. Waltera Michla. Ten sa pri výsluchu priznal, že k nemu od začiatku februára prichádzali len ľahko a stredne ranení, pretože vraj „dôstojníci plnili Hitlerov rozkaz a ťažko ranených nemeckých vojakov strieľali“.

Führer sa pravdepodobne stotožňoval s Goebbelsovou logikou, že ťažko ranený spôsobí svojim druhom viac škody ako zabitý.

Takže to, čo sa používalo voči nepriateľom, to sa v istom momente stalo aktuálnym aj pre vlastnú armádu. V podstate to bol návrat stredovekého myslenia, že darovať rýchlu smrť umierajúcemu na bojovom poli (svojmu alebo cudziemu) je dobročinné. Kedysi dokonca na to existovali aj špeciálne nože s nápisom „Misericordia“.

Treba si tiež uvedomiť, že „rasová morálka“ nacistov pripúšťala aj eutanáziu. Preto nacistickí lekári usmrcovali duševne chorých a osoby s vývojovými poruchami.

„Milosrdnosť“ po partizánsky

Svojich dorážali nielen Nemci. Vraj to robili aj Sovieti, hoci dlhé roky sa o tom nesmelo hovoriť. Až v roku 1977 sa o tom odvážil napísať bývalý frontťák Dmitrij Gusarov v románe „Za črtou milosrdnosti“.

Z jeho knihy sa dozvedáme, že partizáni v Karelsku pravidelne dorážali svojich ranených druhov. Bolo to zapríčinené neexistenciou základní a podpory miestneho obyvateľstva. Strieľali sa vraj nielen ranení, ale aj tí, ktorí od hladu nevládali držať krok s ostatnými. Gusarov pritom tvrdí, že v knihe „nedokázal opísať všetko tak, ako sa to dialo“.

Existenciu takejto praxe potvrdil aj veterán Pjotr Kuznecov: „Mladú ženu – vojenskú ošetrovateľku, nie z nášho oddielu, ranilo do bedrovej kosti vyše kolena. Aj ju zastrelili. Hovoril som chlapcom: – Ako ste mohli? Veď ona vás zachraňovala!“

Neboli to však radoví partizáni, kto prijímal takéto rozhodnutia. „Oni sami boli obeťami, ak nie dnes, tak zajtra“ (Citácia z knihy Konstantina Gnetneva „Karelský front: tajomstvá lesnej vojny“).

Samozrejme, že táto krutosť sa dá zviesť na osobné kvality veliteľov partizánskych oddielov. Dá sa však predpokladať, že analogické veci praktikovali „ľudoví pomstitelia“ všade tam, kde podmienky vojny boli zhodné s karelskými. Našťastie sa však dorážanie ranených nestalo bežnou praxou.

Podľa russian7.ru zo 6. 11. 2019

Viete, že...?

...Stalin až do smrti ľutoval jednu záležitosť?

V roku 1943 sa Stalin stal Maršalom ZSSR. Po istom čase mu Konstantin Rokossovský začal tvrdiť, že by bolo dobré, keby sa stal držiteľom najvyššej hodnosti v dejinách – generalissimom..

Stalin sa tomu dlho vzpieral a svoj postoj dôvodil osobou vládcu Španielska – diktátora Franka, ktorého aj bez toho poznali na celom svete. Zastával teda názor, že tieto počesti sú mu na nič.

Rokossovský sa však nevzdal a svoj názor podporoval radom argumentov. Najsilnejším bol, že ZSSR mal niekoľko vodcov, avšak ani jeden z nich sa nemohol rovnať Stalinovi. A tak Stalin nakoniec neodolal a v roku 1945 sa stal 5-tym generalissimom Ruska.

Napriek tomu, že mnohí si mysleli, že Stalin získal túto hodnosť oprávnene, on sám si myslel opak. Historici tvrdia, že do konca svojich dní ľutoval, že sa nechal Rokossovskému prehovoriť. Sám svoj krok nazýval „chvíľkovou slabosťou“, čoho dôkazom je skutočnosť, že nikdy si uniformu generalissima so zlatými epoletami neobliekol.

■

...dodnes existujú spory kto zvíťazil v nebi nad Vietnamom? Buď sovietsky MiG-21 alebo americký F-4 Phantom?

Vojna na vietnamskom nebi sa začala v auguste 1964, kedy do otvorených bojov vstúpili USA. MiG-21 sa však vo Vietname objavil až v roku 1965, kde absolvoval bojový krst. Spočiatku nemal rakety, iba kanóny, neskôr 2 rakety vzduch-vzduch. Mal však aj kanóny, ktoré sa ukázali byť natoľko efektívne v blízkom boji, že po vietnamskej vojne ich Američania pridali aj stíhačom F-4. Ten nad Vietnamom používal iba 6 – 8 riadených rakiet vzduch-vzduch.

Prvý boj Phantomov a MiG-ov sa udial v apríli 1966. V boji zvíťazili Phantomy. Avšak po ôsmich mesiacov bojov sa štatistika obrátila. Američania mali zlikvidovaných 47 strojov rôznych kategórií, čo bolo štyrikrát viac, ako stratili Vietnamci.

Vietnamský pilot genpor. NguenVan-Kok dnes hovorí, že oni používali proti Američanom unikátnu taktiku. Pretože spočiatku mali málopočetné letectvo, používali vraj vzdušnú partizánsku taktiku – malý proti veľkému, slabý porazí silného. Jej úspech bol priznaný aj medzinárodne.

Robustný americký F-4 bol veľmi dobre identifikovaný aj vďaka mohutnej dymovej stope, ktorú nechával za sebou. Na základe toho bol americký stíhač viditeľný zo vzdialenosti 24 km.

Celkový výsledok na vietnamskom nebi bol vo výsledku na prospech MiG-ov – 103 zostrelených F-4 oproti 66 zostrelených MiG-21.

■

...červenoarmejci pod Moskvou v prvom rade bez ľútosti zabíjali Nemcov, ktorí sa pred zimou chránili kožuchmi, posteľnými obliečkami, civilnými šálmi...?

Bol to totiž dôkaz, že nacisti ich zobrali miestnemu obyvateľstvu, čím ho odsúdili na úhyn v mraze.

■

...zakladateľ sovietskeho štátu Vladimír Iljič Uľjanov (Lenin) všade figuroval pod pseudonymami?

Do VOSR, kým bol v ilegalite, sa to zdôvodňovalo bezpečnosťou, po nej už skôr imidžom.

Celkovo mal Lenin vyše 150 pseudonymov. Medzi marxistami ho poznali ako Tulina. Vo vyhnanstve svoje práce podpisoval ako Nikolaj Iľjin, či ako Meyer a Richter.

Pseudonym Lenin sa stal základným v roku 1901 a po prvýkrát bol použitý v časopise „Zarja“.

V roku 1917 si na „Lenina“ tak zvykol, že ho začal používať aj namiesto vlastného priezviska. Niektorí jeho druhovia tvrdia, že vzorom pre pseudonym Lenin sa stal rovnomenný kláštor v Nemecku, príbuzní zase tvrdili, že to bolo odvodené od ruskej rieky Lena. Ibaže objektívna pravda je prostejšia. V roku 1990 líder boľševikov používal cudzie osobné doklady na meno Nikolaja Lenina, ktoré mu venovali jeho deti, pretože tiež podporovali ideu svetovej proletárskej revolúcie.

■

...sovietsky zradcovský pilot (vtedy nadporučík) Viktor Ivanovič Belenko, ktorý v roku 1976 preletel do Japonska s prísne tajným stíhačom MiG-25 (obsahoval unikátne technológie), už nikdy neuvidel svojho vtedy štvorročného syna?

Príležitosť na stretnutie otca so synom sa síce neskôr objavila, no vtedy už dospelý syn sa s otcom odmietol stretnúť. Navyše ten mal už v Amerike novú rodinu.

Mig-25 Japonci odovzdali Američanom, ktorí ho rozobrali do poslednej skrutky, analyzovali a po dvoch mesiacoch vrátili Sovietom. Tí museli nanovo prerobiť celý rozpoznávací systém svoj – cudzí, čo ich stálo 2 miliardy rubľov.

Viktorovi Belenkovi USA priznali občianstvo. Spočiatku po prelete poskytoval Američanom konzultácie a prednášal vo vojenskej akadémii. Keď sa stal nepotrebným, z armády ho prepustili.

A. Mikundová a – r –

• **Bacúch:** Mária Pravotiaková 91 rokov.
• **Banská Bystrica Fončorda „B“:** Jolana Selecká 80 rokov.
• **Banská Bystrica – Radvaň:** Anna Strmeňová 89, Štefánia Janošková 86 a Emília Chalachánová 84 rokov.
• **Banská Bystrica – Stred:** PaedDr. Matej Kán 87 rokov.
• **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Emília Šebelíková 82 rokov.
• **Banská Bystrica, Tr. SNP, Jána Rýsa:** Ing. Ján Balent 65 a Alexander Kuľha 35 rokov.
• **Báhoň:** Eva Nováková 65 a Vladimír Vittek 55 rokov.
• **Bernolákovo:** Alžbeta Káčerová 75, Alena Jurányiová a Mária Urbanovičová 70, Ružena Šmihlová a Mária Steinhubelová 75 a Terézia Feketová 85 rokov.
• **Bratislava 7:** Samuel Baran 95 rokov.
• **Bratislava 12:** Emília Besedičová 70 rokov.
• **Bratislava 24:** Ing. Tatiana Buzinkaiová 70 a Ing. Štefan Homoľa 93 rokov.
• **Brezno:** Otto Weisenpacher 55 rokov.
• **Čadca:** Gizela Mikitová 86 rokov.
• **Čirč:** František Dubňanský 60 rokov.
• **Galanta:** Ľudovít Kubovič 65 rokov.
• **Heľpa:** Mária Latináková70 a Mária Oravkinová 60 rokov.
• **Hrachovo:** Eva Trnavská 65 rokov.
• **Jakubany:** Katarína Beskydová 91 rokov.
• **Jarabina:** Anna Kindiová 97 rokov.
• **Jasenie:** Ing. Ján Chamko 93 a Ing. Miroslav Cibuľa 86 rokov.
• **Klenovec:** Mária Dovalová 75, Pavel Hrivnák 82 a Ondrej Hruška 81 rokov.
• **Kolačno:** František Gíreth 55 rokov.
• **Košice – Juh:** Edita Šalamonová 96 rokov.
• **Kremnica:** Dagmar Klobušická 90 rokov.
• **Lipany:** Michal Šlosár 97 rokov.
• **Liptovská Teplička:** Mária Kostolníková 80, Štefan Bohunčák a František Dudoš 70 rokov.
• **Lučatín:** Zorka Senková 70 rokov.
• **Lučenec II.:** Božena Sanislová 70 rokov.
• **Lučenec III.:** Ján Markovič 70 rokov.
• **Málinec:** Eva Piaterová 60 rokov.
• **Medzilaborce:** Andrej Demko 65 rokov.
• **Nové Mesto nad Váhom, gen. Institorisa:** Anna Kuhajdová 94, Ľudmila Lezová a Viera Nosková 75, Ondrej Kvak 70, Pavel Letko 65 a Taťána Ježková 60 rokov.
• **Nový Svet:** Igor Botka 65 rokov.
• **Očová:** Katarína Pohorelcová 65 rokov.
• **Pliešovce, gen. mjr. Kordu:** Anna Forgáčová 85 a Milan Strhársky 55 rokov.
• **Považská Bystrica:** Félix Kopeliovič 94 a Ing. Pavel Petrík 65 rokov.
• **Prešov pri ZV SR klub:** Peter Zourek 50 rokov.
• **Rajec:** Barbora Jasencová 92 rokov.
• **Revúca Generála Viesta:** Jolana Neušelová 75, Oľga Kuchtová 70, MVDr.Eva Cireňová 60 a Martin Hanes 25 rokov.
• **Selce:** Viktória Petríková 70 a Božena Zázrivcová 65 rokov.
• **Sliač:** Milan Zemko 87 a MUDr. Jana Motošková 75 rokov.
• **Stará Ľubovňa:** Mikuláš Jura 80 a Mikuláš Mayer 60 rokov.
• **Stará Turá:** Ing. Dušan Hrnčiřík 91 a Dagmar Ďurišová 60 rokov.
• **Sučany:** Ľubica Halienová 81 a Saskia Balážová 20 rokov.
•**Trenčianske Teplice:** Karol Mrázik 89 a Mária Masaryková 75 rokov.
• **Veľký Lipník:** Štefan Labovský 80 rokov.
• **Zvolen – Zlatý Potok:** Eva Lacková 65 rokov.
• **Zvolenská Slatina:** Elena Babicová 70 rokov.
• **Žiar nad Hronom:** Marie Zylová 90, Anna Halušková a Juraj Beňadik 80 rokov.
• **Žilina 1 – mesto:** Mgr. Dušan Halaj 82 rokov.
• **Žilina 1:** René Lalinský 50 rokov.
• **Žilina 2:** Pavol Mikolášik 80 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

80-te narodeniny pani Ľudmily

Naša pani Ľudmila Gubíková oslávila 30. októbra 2019 svoje 80. narodeniny.

Dodnes je aktívnou členkou SZPB, hoci ju už nemoc trochu pridržuje v domácom prostredí v opatere svoje dcéry. Hovorí, že vždy bola a aj dodnes je presvedčená o správnosti pôsobenia SZPB.

Od roku 1991 je členkou ZO SZPB Zalužice. Nezažívala tu len pekné a bezstarostné dni, bolo jej aj perne. Po odstúpení starého predsedu Andreja Ťahlu nastúpila na jeho miesto a zotrvala skoro 20 rokov. Zveľadila činnosť organizácie, poprijímala mladých ľudí, vrátane svojho syna, ktorí sú dodnes členmi ZO SZPB a dokázala Zalužičanom, že program SZPB má zmysel a je prínosným aj pre obec. Spoločne so všetkými starostami uskutočňovali poznávacie a náučné autobusové putovania, vrátane účasti žiakov ZŠ.

Za oddanú prácu bola pani Ľudmila vyznamenaná niekoľkými medailami od ÚR SZPB, ale aj poctami oblastného výboru a obecného úradu. Ku vzácnemu životnému jubileu 80 rokov jej Ústredná rada SZPB na návrh OblV SZPB Michalovce udelila najvyššie zväzové vyznamenanie „Za vernosť“.

Milá naša Ľudmila, zo srdca ti prajeme najmä to najdôležitejšie: zdravie, elán, spokojnosť a hlavne, aby si ešte veľa rokov bola medzi nami, medzi svojimi odbojármi. Srdečne ti ďakujeme za odvedenú prácu od svojho pôsobenia v SZPB. Tvoje skúsenosti nám naďalej pomáhajú pri ďalšom usmerňovaní činnosti.

Marián Lukáč

Storočnica priamej účastníčky SNP

Delegácie oblastného výboru SZPB v Leviciach na čele s predsedom Jánom Hamarom a obecného úradu v Pukanci na čele so starostom Jánom Rievajom si pripomenuli storočnicu našej dlhoročnej členky SZPB a priamej účastníčky SNP Zuzany Fašánekovej.

Ako manželka horára žijúceho na lazoch pod Poľanou sa nemohla nezapojiť do podpory partizánskych skupín, pôsobiacich v horách tejto oblasti. Napriek veľkému riziku začala pre partizánov v nočných hodinách piecť chleba. Lenže, aby sa s tým rodina neprezradila, museli sa presťahovať na odľahlé miesto horárne pod Poľanou.

Našli si spoľahlivého mlynára, od ktorého získavali múku, veľakrát i bezplatne. Ako ju však dopravovať do horárne. Zabezpečili to gazdovia, ktorí mali konské záprahy i čas na bezpečný prevoz.

Za túto nezištnú a nebezpečnú činnosť boli manželia Fašánekovci po vojne vyznamenávaní viacerými vyznamenaniami.

My sme pri jubileu storočnice odovzdali pani Fašánekovej v prítomnosti jej detí najvyššie vyznamenanie SZPB, medailu Za vernosť. Vytvorila sa pri tom príjemná atmosféra na spomienky o dávnych povstaleckých časoch.

Aj touto cestou želáme našej jubilantke Zuzane Fašánekovej ešte mnoho krásnych chvíľ a najmä pevné zdravie.

– JH –

Rozlúčka s genplk. Jozefom Tuchyňom

Dňa 15. novembra sa konala posledná rozlúčka s prvým náčelníkom generálneho štábu Armády SR genplk. Jozefom Tuchyňom, ktorý zomrel po ťažkej chorobe 9. 11. 2019 vo veku 77 rokov.

Posledné rozlúčky so zosnulým sa konali v kostole Sv. rodiny na sídlisku Juh v Trenčíne a aj v Dome smútku v Slatinke nad Bebravou.

– JŽ –

Venujme mu spomienku

Dňa 10. novembra 2019 sme si pripomenuli 5. výročie, ako nás vo veku 91 rokov navždy opustil náš dlhoročný člen a vojnový veterán Rudolf Jung z Bernolákova.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

S úctou Ružena Šmihlová

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Medzilaborce:** so 75-ročným Štefanom Džulom.
■ **Očová:** s 96-ročným Pavlom Mihálom.
■ **Rajec:** s 96-ročnou Štefániou Gregušovou.
■ **Svidník:** s 85-ročnou Máriou Barnovou, so 78-ročnou Annou Kolcunovou a 75-ročným Jánom Barillom.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Odišla výnimočná organizátorka

Rady SZPB opustila členka a dlhoročná funkcionárka pani Anka Pajtinová. Dlhé roky vykonávala funkciu predsedníčky ZO SZPB v Ostrom Grúni, bola členkou predsedníctva a podpredsedníčkou Oblastnej organizácie SZPB v Žiari nad Hronom.

Vo veku 71 rokov, dňa 8. 11. 2019, odišiel vzácny človek. Bola výnimočná organizátorka, ktorá protifašistický život svojej organizácie nielen riadila, ale sa aj aktívne podieľala na výkone činnosti. Bola priateľská, pritom náročná, najmä sama na seba.

Na poslednej rozlúčke sa zúčastnili členovia oblastnej organizácie SZPB, ZO SZPB Ostrý Grúň a Kľak, ako aj občania celej Kľakovskej doliny.

Anna Pajtinová obdržala za svoju plodnú prácu veľké množstvo diplomov, pamätných listov, ako aj zväzové vyznamenanie Medailu M. R. Štefánika a Za obetavú prácu.

Milá Anka, ďakujeme ti za vykonanú prácu, budeš nám veľmi chýbať. Odpočívať v pokoji. Česť tvojej pamiatke.

Jaroslav Bulko

Nové dielo o slovenskej armáde na východnom fronte

Počas novembrového rokovania Redakčnej rady SZPB historik Jozef Bystrický predstavil novú knihu z produkcie Vojenského historického ústavu (autor Igor Baka) s názvom: Slovenská armáda vo vojne proti Sovietskemu zväzu a slovensko-nemecké vzťahy (1941–1945).

Aká bola motivácia autora napísať toto vyše 500-stranové dielo? Autor to v úvode vyjadril slovami, že „dodnes absentuje dostatočná kritická analýza účasti slovenskej armády vo vojne proti ZSSR a rozsahu aktívnej kolaborácie ľudáckej vládnej reprezentácie vo vojenských cieľoch nacistického Nemecka. Chýba najmä dôsledná interpretácia nemecko-slovenských vzťahov v otázke, do akej miery bola účasť Slovenskej republiky vo vojne výsledkom vlastnej iniciatívy slovenskej vlády, či velenia jej armády, resp. súčasťou nemeckých nátlakových akcií voči svojim európskym satelitom.

Vo viacerých prácach sa preto aj v dôsledku nedostatočnej heuristickej bázy naďalej objavujú tendencie bagatelizovať a ospravedlňovať postoje slovenských predstaviteľov pri rokovaniach o modalitách účasti slovenskej armády vo vojne. Relativizuje sa tiež miera ich kolaborácie s Nemeckom počas samotnej vojny. Už vstup do nej sa nie ojedinele dodnes ospravedlňuje v zhode s dobovou nacistickou propagandou ako odpoveď na agresívne dobyvačné plány ZSSR, „ktoré sa bezprostredne týkali aj Slovenska“.

Autor tiež uvádza, že „slovenské politické elity sú v tomto kontexte prezentované ako ochrancovia náboženských, národných a kultúrnych hodnôt“ a že sa objavuje aj „tendencia idealizovať slovenskú armádu a jej vojská nasadené vo vojne proti ZSSR“.

Igor Baka tiež v úvode píše, že jeho cieľom „nie je analýza všetkých aspektov slovenskej účasti vo vojne...“ a že stredobodom pozornosti nie sú ani otázky spojené s analýzou bojovej činnosti slovenskej armády na východnom fronte,

ale skôr aspekty, ktoré ju determinovali.

Autorovou ambíciou je preto „prehĺbiť poznatky slovenskej historiografie o účasti slovenskej armády vo vojne vo svetle nemecko-slovenských vojenských vzťahov“.

Vychádzajúc z toho sa autor v prvej kapitole zaoberá otázkou, „do akej miery bolo zapojenie a účasť slovenskej armády na agresii proti ZSSR aktom dobrovoľnosti, resp. nátlaku z nemeckej strany“. Ďalej sa dočítame, aká bola činnosť slovenských jednotiek vo vzťahu k vyhladzovaciemu charakteru vojny, no a v poslednej kapitole sa snaží „zachytiť zúfalú snahu ľudáckeho režimu budovať aj v podmienkach nemeckej okupácie Slovenska po vypuknutí SNP novú brannú moc a pokračovať tak vo vojenskom spojenectve s Nemeckom, ako jedinou zárukou zachovania SR, s ktorou sa fatálne spájalo ďalšie jestvovanie slovenského národa“.

Jozef Bystrický, ktorý je v knihe uvedený ako jeden z recenzentov, ju hodnotí mimoriadne vysoko. Neskrýva však, že dielo nebolo vydané v dostatočne vysokom náklade, aby bolo pre nášho čitateľa bezproblémovo dostupné. Záujemcovia oň budú asi musieť vyvinúť na jeho získanie viac úsilia.

Vladimír Mikunda

Rozhorčení Poliaci

Poľské ministerstvo zahraničia vyhlásilo, že spoločnosť Netflix skreslila hranice počas 2. sv. vojny v seriáli Varšava vyhlasuje, že nemecké koncentračné tábory musia byť označované na území Tretej ríše a nie Poľska.

„V čase, o ktorý sa jedná v seriáli „Ivan Hrozný z Treblinky“, bolo územie Poľska okupované a nacistické Nemecko bolo zodpovedné za (koncentračné) tábory. Mapa, ukázaná v seriáli, sa nezhoduje s hranicami tých čias,“ obracia sa MZV Poľska na Netflix.

– r –

V Taliansku vyšla kniha o spoločnom boji sovietskych a miestnych partizánov

V toskánskom meste Carrara sa za účasti jeho primátora a členov carrarského oddelenia Národnej asociácie partizánov Talianska 9. 11. 2019 (Svetový deň slobody a Medzinárodný deň proti fašizmu, rasizmu a antisemitizmu) konala prezentácia knihy talianskej spisovateľky, prekladateľky a činiteľky kultúry Marty Tonjani s názvom (voľný preklad) Na príkaz srdca. Apuánsky Odpor a vklad sovietskych partizánov, ktorá pojednáva o účasti sovietskeho vojaka v radoch talianskeho hnutia Odporu.

Spisovateľka M. Tonjani približuje históriu rodáka z Uzbekistanu Ahmeda Mamadžanova, ktorý sa dostal do zajatia pri Stalingrade a u nacistov bol na nútených prácach. Tu mu jeden z miestnych ilegálov Gino Crudeli pomohol utiecť a potom sa mu stal verným druhom v radoch talianskeho hnutia Odporu.

K tomu, ako sa táto kniha zrodila, Marta Tonjani uvádza: „Po 35-ročnom povojnovom mlčaní začal jeden taliansky partizán hľadať svojho bojového druha cez sovietske a talianske noviny. Začali si dopisovať, no a ja som sa stala ich prekladateľkou.

Po piatich rokoch písomných kontaktov sa uskutočnilo stretnutie sovietskej a talianskej delegácie s ich účasťou v Moskve a Leningrade, po ktorom nasledovali ďalšie stretnutia,“ povedala Tonjani RIA Novosti.

V rozhovoroch s Mamadžanovom sa dozvedela, že v strednom Taliansku bojovali ďalší sovietski partizáni. Pamiatka o nich bola už stratená a tak sa musela zahrabať do archívov a obrátiť sa na organizácie talianskych partizánov. Zistila, že v toskánskych Apuánskych Alpách sa ocitlo 70 sovietskych vojakov. Ich mená sú uvedené v jej novej knihe.

„Mamadžanov sa veľmi pripútal k rodine Crudeli po tom, ako ho zachránili a schovali pred Nemcami. Gina nazýval bratom. Napísať túto históriu bolo mojou morálnou podlžnosťou,“ povedala talianska spisovateľka Marta Tonjani, ktorá v tejto knihe taktiež uviedla, že ZSSR zohral kľúčovú úlohu pri porazení nacizmu.

– r –

Festival za prelomenie blokády

Hudobný festival pod názvom „Na stráži mieru“, v ktorom účinkoval maestro Vladimír Fedosejev a „jeho“ Veľký symfonický orchester Čajkovského, sa konal 17. a 18. novembra v Petrohrade pri príležitosti 75. výročia prelomenia blokády Leningradu.

Program bol zostavený z diel skladateľov severného hlavného mesta Ruska. Boli predvedené diela o vojne a mieri Sergeja Prokofjeva, Dmitrija Šostakoviča, Georgija Sviridova, Valerija Gavrilina a Borisa Tiščenka. Svetovou premiérou bolo oratórium „Leningradský denník“ súčasného petrohradského skladateľa a dirigenta Antona Dubčenka.

„Kultúra a umenie žijú v inej realite: nám sa všade potešia, a, podľa mňa, ktorákoľvek symfónia ruší všetky politické prekážky. V súčasnosti je táto prekvapujúca vlastnosť hudobného umenia osobitne dôležitá. Dá sa povedať, že na stráži mieru dnes stojí hudba, krásne umenie, vysoká služba ktorému je našou misiou,“ povedal maestro Fedosejev, ktorý osobne prežil blokádu vlastného mesta.

– r –

Vojenské melódie

Miestny odbor Matice slovenskej, obec Sučany, základná organizácia JDS Slovenska a Základná organizácia SZPB Sučany pripravili II. ročník Vojenských melódií.

Tohto podujatia sa zúčastnilo šesť speváckych súborov z Turca. Vystúpila spevácka skupina Sučianka, Valčan, Seniori spod Lysca, Ďatelinka, skupina FS Sklabiňa a spevokol Žabokrečan. Podujatie sa nieslo v príjemnej atmosfére a na záver si všetci spoločne zaspievali pieseň Okolo Martina.

Danuša Pročková

Ocenenia tvorcom sochy Štefánika v Meudone

Dňa 25. októbra ocenila ministerka kultúry SR Ľubica Laššáková aktérov projektu výroby a inštalovania sochy generála Milana Rastislava Štefánika v observatóriu vo francúzskom Meudone.

Akt sa uskutočnil na pôde Materiálovo-technologickej fakulty STU v Trnave pri príležitosti 20. výročia odhalenia sochy M. R. Štefánika v tomto francúzskom meste.

Pôvodný akt v Meudone sa uskutočnil 4. mája 1999 v rámci pietnej spomienky pri príležitosti 80. výročia úmrtia generála Štefánika. Sochu podľa návrhu sochára Jozefa Pospíšila zhotovili umelecký zlievači Marián Zátura a Eugen Belica.

Podľa Lutherus, október 2019

Ako zastaviť starnutie mozgu?

Vedci zistili, že Sirolimus (alebo rapamycin) je látka, ktorá podporuje prietok krvi v mozgu a zlepšovanie pamäte. Výsledky vedeckého výskumu s ňou boli uverejnené v časopise Aging Cell.

Čítaníčko

Mozog potrebuje obrovské množstvo energie a tú dostáva krvou v podobe glukózy a kyslíka. So zvyšujúcim sa vekom však prietok krvi v mozgu slabne. Tým sa znižujú kognitívne schopnosti človeka, zhoršuje sa mu pamäť. Znížený prietok krvi sa tak stáva prvým rizikovým faktorom na získanie choroby Alzheimera.

Americkí vedci na čele s Candice E. Van Skike z texaskej univerzity v San Antonio, testami na myšiach zistili, že prítok krvi do ich mozgu sa dá zvýšiť a tým pozastaviť stratu myšacej pamäte pomocou rapamycinu – látky, ktorá patrí medzi preparáty používané pri transplantácii orgánov na zníženie rizika odmietnutia orgánu. Starším myšiam, ktorým dávali do potravy rapamycin, sa prítok krvi do mozgu neznižoval a pamäť sa dokonca zlepšovala. (Vedci im ho dávali do tela od 19 mesiacov veku, čo je ich priemerný vek, a pokračovali s tým až do dosiahnutia veku 34 mesiacov.) V tomto pre myši seniorskom veku mali testované myši rovnaký prietok krvi v mozgu, ako na začiatku experimentu. „Staré myši, ktoré dostávali rapamycín, vyzerali ako myši priemerného veku," hovorí sa v správe o výskume.

Vedci mienia v tomto výskume pokračovať. Chcú zistiť, či príjem rapamycínu ovplyvní aj proces starnutia organizmu ako celku a či sa s jeho pomocou dá medzi seniormi odvrátiť vývoj stareckej demencie, spojenej s chorobou Alzheimera.

Podľa ria.ru, 7. 11. 2019

ZRNKÁ HUMORU

Žena dokáže:

Z ničoho urobiť polievku a vyvolať hádku.

* * *

Modlila som sa, aby som získala dobrého muža:

Bola som vypočutá, mám dobrého muža.

On sa nemodlil, tak dostal mňa.

* * *

Príklad z ospravedlňovania sa ženy:

Prepáč, ale je to tvoja chyba...

* * *

Keď sa schyľuje k hádke s manželkou

Chlapi, položte si základnú otázku:

Chcem mať pravdu alebo spokojný život?

Problém?

Pre ženu neexistuje problém, ktorý by sa nedal vytvoriť.

* * *

Sedemdesiatročná pani zatúžila po vzrušení a romantike

Keď v zoznamovacej agentúre opísala svojho ideálneho partnera, zamestnanec sa jej opýtal:

– Želáte si fešáka s kučerami?

Po chvíľke premýšľania sa rozhodla, že spustí zo svojich nárokov.

– Nemusí mať len kučeravé vlasy, môžu byť aj rovné, alebo zvlnené!

* * *

V hlbokej noci budí babka dedka

Ten sa zľakne a skríkne:

– Čo sa stalo?

– Nič sa nestalo. Jednoducho nemôžem pochopiť, ako môžeš s takým malým dôchodkom tak pokojne spať!

* * *

Kňaz navštívi domov dôchodcov

Nadviaže rozhovor s pomerne dobre vyzerajúcim pánom. Ten sa pochváli:

– Ja nemám na celom svete ani jedného nepriateľa!

– No, to je úžasné! Hotový zázrak! Reaguje natešený kňaz.

– Zázrak? Ani veľmi nie. Všetkých som prežil. Mám totiž deväťdesiatosem rokov!

* * *

Ženy dokážu čarovať:

Zo svojich chýb urobia tvoje.

pomôcky: **RONDO, AJA, DERIVÁT, VIGA, EO**	oraním ubral	**1. časť tajničky**	ženské meno	brvno, po španielsky	domácke meno Ivany	citoslovce veselosti	neslobodný človek	autor výroku: **O. WILDE**	vojenská jednotka	obidva	EČV Nitry	**2. časť tajničky**	olep
urobilo živým								hudobná skladba					
odvodená chemická zlúčenina								opracuj / agát, po česky					
jazero v Rusku						pomoc / kyselka					EČV Bratislavy / pretekanie kvapaliny		
úder					druh čiernej kávy / pridával soľ do jedla					predložka / náš bývalý futbalista			
španielska vychovávateľka				zatína / choroba vína					rýpaním odstráň / rieka v Španielsku				
EČV Levoče			priesečník 2 priamok / druh tanca				druh športu / kôlňa						značka stavebných tvárnic
●	vystavuj účinku pary	meno Silvestra / priraďovacia spojka						obliekli / vám patriaci					
patriaci Patrikovi									zbav ostrosti / EČV Námestova				
3. časť tajničky										citoslovce nesúhlasu			
surovina na výrobu cukru					pajác					pohrebná hostina			

Správne vylúštenie tajničky z č.22 znie: *Najlepším liekom na hnev je čas.*
Knihu posielame *Márii Tomášovej do Košíc.*

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovnik@szpb.sk.

HISTORICKÝ KALENDÁR

22. november 1938 – Pražský parlament schválil ústavný zákon č. 299 o autonómii Slovenskej krajiny. Tak sa novoutvorený štát Čechov a Slovákov aj úradne vrátil ku svojmu pôvodnému názvu „Česko-Slovenská republika".
Schválil aj autonómiu Podkarpatskej Rusi, čím boli vytvorené čiastočné vlády pre Slovensko i pre Podkarpatskú Rus.

22. november 1945 – Ratifikácia Národnym zhromaždením zmluvy ČSR a ZSSR z 29. júna 1945 o odovzdaní Zakarpatskej Ukrajiny do zostavy ZSSR.

22. november 2004 – VZ OSN rezolúciou 59/26 vyhlásilo 8. a 9. máj za dni spomienok a zmierenia na počesť všetkých, ktorí zomreli v čase 2. sv. vojny. OSN vyzvala členské štáty, mimovládne organizácie i jednotlivcov, aby si každý rok pripomínali tieto májové dni – jeden alebo druhý, prípadne oba.

23. november 1944 – Medzi obcami Habura a Borov sa cez frontovú líniu prebili niektoré jednotky partizánskeho zväzku Čapajev. Padol náčelník štábu Ľ. Kukorelli.

24. november 2015 – NR SR rozhodla o zmene názvu pamätného dňa – Deň obetí Dukly na Deň hrdinov KDO.

25. november 1941 – Predseda slovenskej vlády Vojtech Tuka podpísal v Berlíne pristúpenie SR k paktu proti Komunistickej internacionále, ktorý uzavreli Nemecko, Taliansko a Japonsko presne 5 rokov predtým.

25. november 1944 – Na území suverénneho Československa 600 delegátov pod ochranou armády prijalo manifest o obnovení jednoty Zakarpatskej Ukrajiny so sovietskou Ukrajinou. Čiže išlo o obnovenie toho, čo nikdy neexistovalo! Emigrantská vláda ČSR bola postavená pred hotový fakt.

26. november 1944 – Oslobodené sú Humenné, Michalovce a Medzilaborce.

28. november 1944 – Najlepší slovenský pilot v službách RAF slovenský generál in memoriam Otto Smik zahynul pri bombardovaní železničnej stanice v belgickom Zwole.

29. november 1939 – Hitler na porade svojich veliteľov po rozbití Poľska vyhlasuje: „Od samého začiatku mi bolo jasné, že som sa nemohol uspokojiť so sudetským územím. To bolo len čiastkové riešenie. Rozhodol som sa vpadnúť do Česka. Potom nasledovalo zriadenie protektorátu a tým bola vytvorená základňa na operácie proti Poľsku."

30. november 1944 – Selecká tragédia. Odvlečenie 50 Selčanov do nemeckých koncentračných táborov za pomoc partizánom. Vrátilo sa ich deväť, no jeden vzápätí zomrel na následky prežitého tam utrpenia.

1. december 1939 – Vo Francúzsku odchádzajú na front prví čs. letci. Do bojov je na konci mája 1940 nasadených 91 čs. letcov – ostatní (695 osôb) boli rozmiestnení v čs. výcvikovom stredisku v Mérignacu a na rôznych výcvikových základniach.

1. december 1944 – 4. ukrajinský front oslobodil Trebišov a Sečovce.

2. december 1946 – Pred Národným súdom ČSR v Bratislave sa začal proces s čelnými predstaviteľmi vojnového slovenského štátu Jozefom Tisom, Alexandrom Machom a Ferdinandom Ďurčanským (v neprítomnosti).

3. december 1944 – V peci na pálenie vápna v Nemeckej začali nemecké protipartizánske jednotky a jednotky POHG likvidovať antifašistov.

6. december 1944 – Spojenci bombardovali Bratislavu. Zahynulo 9 ľudí.

8. december 1939 – Podpis medzištátnej dohody medzi Nemeckom a Slovenskom o poskytovaní dobrovoľných pracovných síl na území Nemecka, prípadne Protektorátu ČaM.

8. december 1941 – Slovenskí a českí vojaci 11. pešieho práporu v Tobruku obsadzujú niekoľko nemeckých a talianskych pozícií a do zajatia berú 1 600 nemeckých a 2 500 talianskych vojakov.

9. december 1938 – Židovská ústredná úradovňa vyzvala Židov, aby sa zúčastnili na voľbách do Snemu Slovenskej krajiny.

9. december 1944 – Začiatok sovietskeho útoku v Dargovskom priesmyku s ťažiskom pri Bačkove. Súčasne spustili útok v smere na Slanec aj jednotky pri Trebišove.

9. december 1944 – Od začiatku októbra protipovstalecké orgány uväznili na Slovensku 18 937 ľudí, z toho 9 653 Židov a 3 409 povstalcov.

10. december 1941 – Končí obrana Tobruku. Ale 11. čs. poľný prápor – Východný tu zostáva až do 7. apríla 1942.
Počas obranných bojov mal 14 padlých a 81 ranených. Prápor získal za svoje bojové kvality oprávnenie používať čestný názov „Tobrucké krysy" (pôvodne hanlivé nacistické označenie). Hrdo ho nesú aj ďalšie jednotky z V. Británie, Austrálie, N. Zélandu, Poľska a Južnej Afriky.
Po presune do Palestíny bol reorganizovaný na 200. ľahký protilietadlový pluk. Tento nový čs. útvar sa zúčastnil protilietadlovej obrany Haify a jej okolia.

BOJOVNÍK
Dvojtýždenník antifašistov

Vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov • **Šéfredaktor** Dr. Vladimír Mikunda, **editor** Dr. Vladimír Dobrovič, **redaktorka** Mgr. Adriana Mikundová • **redakčná pracovníčka** Mgr. Darina Molnárová, **tel.** 02/38104948 • **Internet:** www.szpb.sk, **e-mail redakcia:** sefredaktor@szpb.sk, bojovnik@szpb.sk • **Redakčná rada: predseda** JUDr. Jozef Pupala, **tajomník** Dr. Vladimír Dobrovič, **členovia** – Doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc., RSDr. Jozef Petráš, Mgr. Ľubomír Jančo, Dr. Kamil Krištofík, Doc. PhDr. Viliam Longauer, CSc., PhDr. Štefan Horváth, PaedDr. Jozef Rodák. • **Sídlo vydavateľa a adresa redakcie**: Štúrova 8, 815 72 Bratislava • **IČO** 00177431 • Neobjednané rukopisy a fotografie sa nevracajú • Vychádza dvojtýždenne, cena jedného čísla 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov) • **Objednávky na predplatné** prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty • Objednávky (aj do zahraničia) vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, 820 14 Bratislava 214, e-mail: predplatne@slposta.sk • **Predaj v novinových stánkoch** zabezpečuje MEDIAPRINT-KAPA, Pressegrosso, a.s., Vajnorská 137, 831 04 Bratislava • **Tlač:** DOLIS GOEN, s.r.o., Sklenárska 6, 811 02 Bratislava • **Grafická úprava:** Peter Procházka – G-T-P. **Ročník XLIII (LXIV)** • Podávanie novinových zásielok povolené riaditeľom pošt pod č. 2606/93 zo dňa 27. 7. 1993 a RPR poštou Ba 12 z 15. 12. 1993 pod č. 191/93 • Index č. 49 036, **ISSN** 0323-2018 • ISSN 2585-9625 (online) a ISSN 0552-3885 (tlačové vydanie) • **Evidenčné číslo:** EV 204/08. Titul neprešiel jazykovou korektúrou.